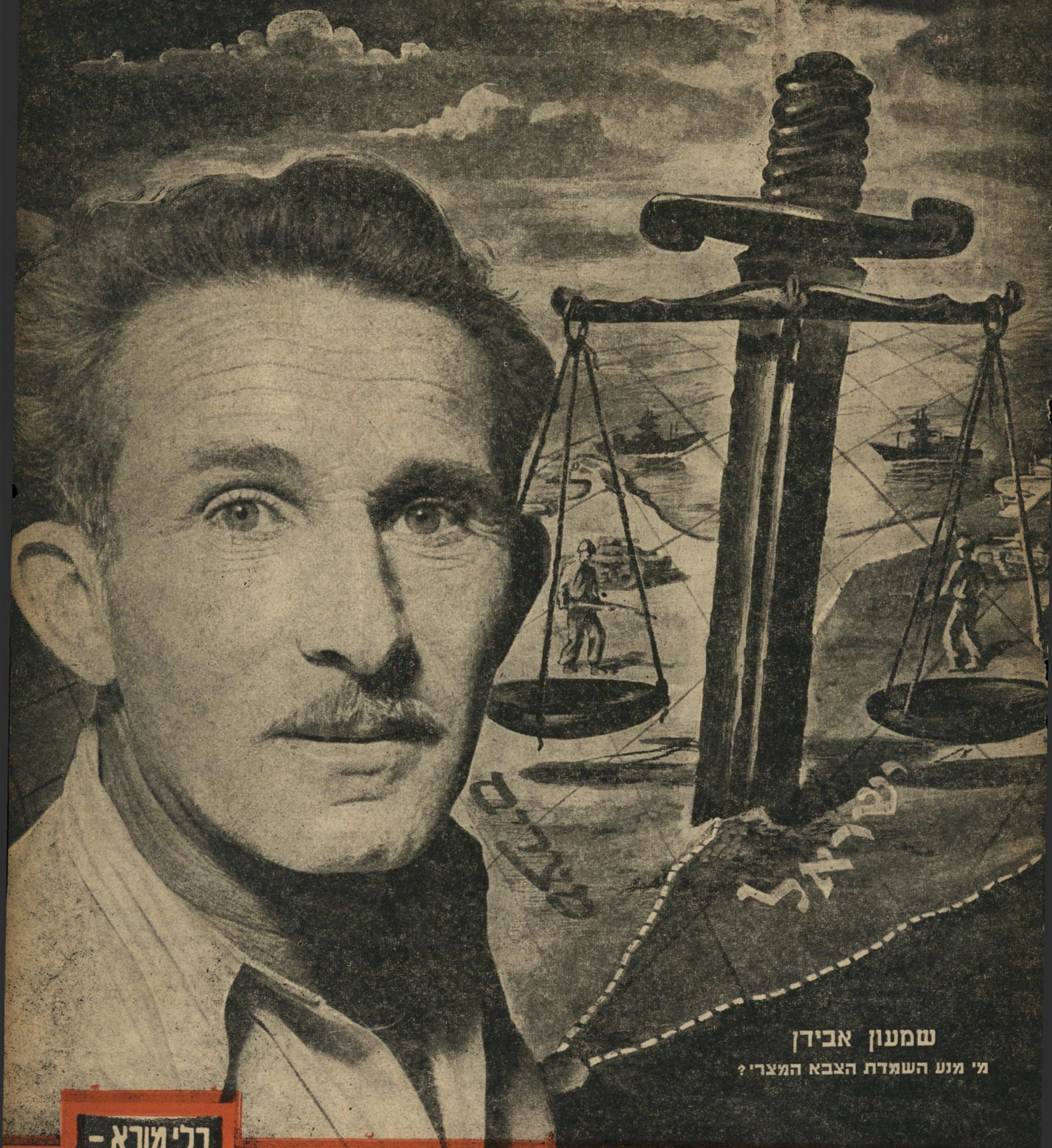

העולם הזה

שמעון אבידן
מי מנע השמדת הצבא המצרי?

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

מאי 1948 שנה 18
כ"ב חשוון תש"ח

תכניתו הסודית של ב. ג'.

* עמוס קינן מגלה את סודות הדרכון הישראלי

התכנית הסודית החדשה

של

ב.י.ג.

גלויים על המאבק המתקרב במפא"י

לפני שנתיים פירסם „העולם הזה“ (795) סיפור מרעיש: תכנית סודית של דוד בן-גוריון לשינוי מהפכני בתהליכי המימשל בארץ. תכנית זו, שנקראה „תכנית תרדי קודק“ (על שם מי שהיה אז אישאימוניו העיקרי של ב.י.ג.), מנהל משרד ראשיהממשלה ואחד מקבוצת „הצעירים היפים המבריקים“ כדזה, בין השאר: הכרזת מצביחירום בארץ נוכח התמוטטות משטר הצנע; ביטול זמני של חריות דמוקרטיות מפוסמות כגון זכותהשכיחה, זכות האסיפה וחופש הביטוי; הפעלה מסויגת של שיטות דיקטטוריות כגון ריתוק-כוח אדם והעברת-כח-אז.ם. בתוקף תקנותהחירום הכריזיות; מתן סמכויות נרחבות לכמה פקידים צעירים ממונים מטעם ראשיהממשלה, כגון אהוד אבריאלי; מינוי תרדי קודק עצמו כמנהל המיבצע.

לפי מיטב הידיעות אשר בידי המערכת, מנע פירסומה המוקדם של התכנית במידה רבה את הפעלתה. מוסדות מפא"י עצמם הוזעקו נגד כוונות ב.י.ג., התפתח ויכוח גדול (וסודי) עצום, „מנגנון-החושך“ הופעל וגיוריו האנשים שמסרו למערכת את החומר. דוד בן-גוריון עצמו נרגז על עוזריו וגנז את תכניתו — לפי דבריו, לעומדים. כעבור שבועות מעטים הרכיב מנגנון מפא"י את הקואליציה עם הציונים הכלדיים, הקיימת עד היום, והחלה התרחקותו של ב.י.ג. מן הוירה הפוליטית שהוכיזה אותו, לפסוק, לשדה-בוקר.

תכנית זו שבקה חיים לכל חי — למרות שלא מכבר פירסם אותה שבועון מפלגת „העבודה“ כאילו נודרה אתמול. אולם כינתיים צצו תכניות אחרות, לא פחות סנסציוניות. כמה מהן נמצאות כבר בשלב של הגשמה. מערכת „העולם הזה“ מפרסמת את הפרטים העיקריים של תכניות אלה בעמוד הבא.

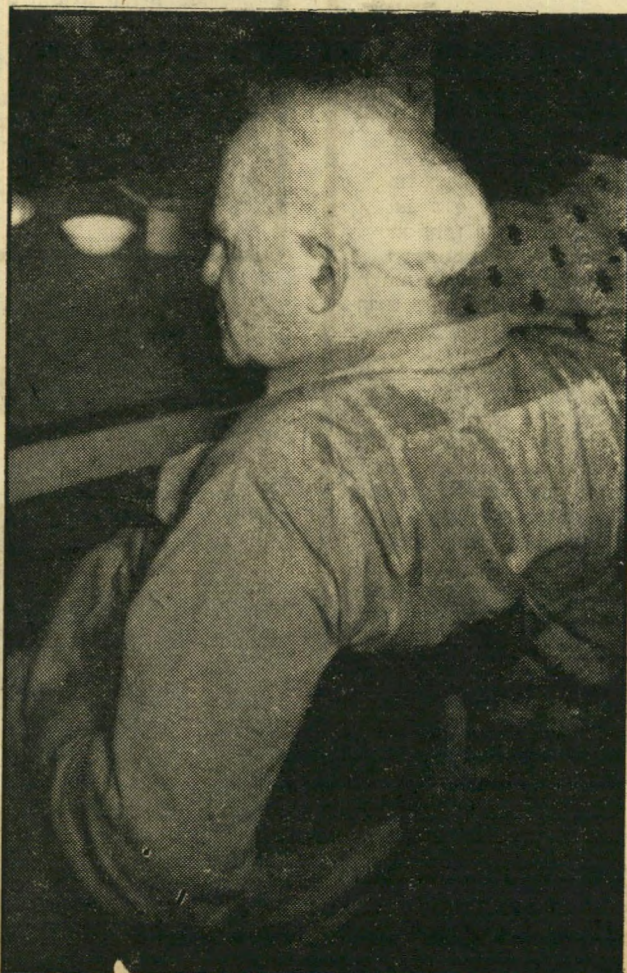
מלחמות, טיפוח את התכניות המשפד כולו התמור טט רק כשהצליח המלך לדכא את כל הכוחות בידי עצמו, הוציא את התוכן מן המשטר הפיאודלי. המלך והאלופים. במפא"י ישנם, כיום, בארץ גים ורוזנים, דוכסים ונסיכים. רק למעטים מהם ישנו אזור-שלטון גיאוגרפי, כמו אבא חושי, דוכס חיפה. מחוזותיהם של האחרים הם כלכליים, חברתיים, מפ" לגתיים. ישנם רוזנים מבית סולל-בונה ובארונים מבית המשביר-המרכזי, דוכסים של האיגוד המקצועי ומרקזים של מנגנון המפלגה, פיאודלים של מנגנון הממשלה והסוכנות.

כל אלה מלוכדים בנאמנות עמוקה, ולרוב גם אידיאליסטית, לשלמות המפלגה וליציבות המשטר. אולם לא תמיד הם נאמנים למלך שהמליכו עליהם. הם מתאחדים יום אחד בחזית משותפת מאחורי מנהיג פלוגי, מפילים אותו למחרת, מתלכדים כעפרי יום כדי להמליך את יריבו. אין חלוקות יציבות לפי אידיאולוגיה, סיעות מגובשות. הכל שוטף, הכל נייד. כי כל מחוז עושה, בכל מצב, את חשבונו המחוזי, מתאים את המצב החולף לצרכיו ולאינטרסיו.

כך קרה שנתגבש בשעתו רוב גדול נגד השאיפות הדיקטטוריות של דוד בן-גוריון. כשהסתלק ב.י.ג. בכעס, המליך רוב זה את משה שרת, בניגוד מוחלט ומפורש לרצונו של בן-גוריון. אולם אותו רוב עצמו נתן סטירת-לחי לשרת בענין אחוה-החסימה, כמעט הוריד אותו מן הבמה.

שרת זבי.י.ג. כיום שוב נמצאת מפא"י ערב הכרעה. מפא"י תקבע את התפתחות המצב הפוליטי בארץ בחדשים הקרובים, כשם שקבעה אותה משך דור שלם. אולם מי יכריע בקרב מפא"י?

דוד בן-גוריון ומשה שרת מוכנים למאבק, איש מול רעהו. הקחים הכלליים של תכניותיהם היריבות התבהרו. מאחורי הקלעים, ובסודי-סודות, נודעו גם הפרטים המסויימים. אולם איש אינו יכול להעז לנבא מי מן השניים ינצח, ואינו תכנית תצא לפועל. בסופו של דבר לא יחליטו לא ב.י.ג. ולא שרת. תכריע דעת הרוב, שתתגבש בקרב ציבור הדוכסים והרוזנים, עסקני המפלגה ופעיליה בחצי תריסר שטחים. רצונם יהיה ריבוי, והוא יהיה חוק בישראל.

מפלגת פועלי ארץ-ישראל היא תופעה פוליטית מיוחדת במינה. אין מפלגה בעולם הדומה לה. איש אינו יכול להכחיש את תרומתה המכרעת לבנין הארץ בימים עברו, בהם היתה מפא"י הביטוי העליון לכושר-הבנין, להעזה ולמבט הרחוק של העליה השנייה והשלישית. איש אינו יכול להכחיש גם את אחריותה המכרעת של מפא"י לרוב התופעות השליליות של חיי ישראל כיום.

משך שנים ארוכות נכשלו כל הפרשנים הפוליטיים בניית תהליכי ההתפתחות של השלטון במפא"י. לעתים דומה המפלגה ליקום בזעיר-אנפין, בו מס' תוכבים אלפי גופים ללא כל סדר הגיוני, איש איש לפי רצונו ובלי התחשבות ברצון רעהו. ויש שה' מפלגה דומה ליחידת-צבא המתקדמת בשדרת-מסע מכונסת, מפנה חזית אחת לכל יריביה — ומתגברת עליהם בנקל.

דוכסים ורוזנים. במידה מסוימת אפשר להשתרש את המצב במפא"י (לחיוב ולשלילה כאחד) למשך טר ששלט באירופה בימי הביניים.

באותם הימים, מי השיא של התקופה הפיאודלית, היתה כל ארץ מחולקת לעשרות ולמאות חלקים כמ' עט עצמאיים. באופן רשמי שלט במדינה המלך, „בזכות אלוהים“, והוא שהפקיד את מחוזותיו בידי הרוזנים והבארונים, תמורת הבטחתם לגבות את מי סיו ולהתייצב לפקודתו כיום מלחמה.

אולם למעשה שלטו בארץ השליטים המקומיים. הם לא היו בעלי מעמד שזה — בארונים קטנים שלטו על כמה עשרות קילומטרים מרובעים, רוזנים שלטו על גלילים, דוכסים חלשו על מחוזות שלמים. אלה הטילו מסים, החזיקו צבא. אלה גם בחרו במ' לך — ואף סילקו אותו כשחלל למצוא חן בעיניהם. הם לחמו איש ברעהו, כרתו בריתות זה עם זה, הת' לכדו והתפלגו, הכל בהתאם לאינטרסים שלהם ול' רוח השעה החולפת.

אולם יחד עם זה היו כולם מלוכדים בהכרח קולק' טיבית חזקה. עם כל ההתנגשויות, היו מסוגלים, לרוב, לצאת למלחמה בשעת הצורך, בעלות אויב על מולדתם. בתקופת-השיא היו אידיאליסטים, חדורי מסורת גאה של הכרת-חובה, יצאו למסע-צלב ול'

תכנית ב. ג'.

המגמה

לשנות את מבנה הממשלה, להעניק לעצמו השפעה מכרעת. עם שובו באופן רשמי, והעמדתו בראש מערכת הבחירות של מפא"י, יביא את התכנית לפני מוסדות המפלגה.

מבנה הממשלה

תוקם ממשלה בת 23 חברים. בתוכה יקום קאבינט מצומצם בן שבעה, ולכל היותר תשעה, חברים. הממשלה הנבחרת תשב אחת לשבועיים. הקאבינט יתכנס שלוש פעמים בשבוע. עניני חוץ ובטחון יהיו בסמכותו של הקאבינט. ענינים כלכליים בסמכותה של מליאת הממשלה. כל אחד מחברי הממשלה יהיה אחראי על משרד אחד. לראש הממשלה יהיה קול כפול בהצבעות. יקמו משרדים נוספים: פיתוח הנגב, הסברה, עניני התפוצות (מועמד רציני: נחום גולדמן), תכנון כלכלי וכוח אדם, ועוד.

הרכב הממשלה

חברי הממשלה מטעם מפא"י יהיו: דוד בן-גוריון — ראש הממשלה ושר החוץ, פנחס לבון — שר הבטחון, משה שרת — שר ההסברה, זלמן ארן — שר החינוך והתרבות, אריה בהיר — שר החקלאות, מרדכי נמיר — שר לתכנון כלכלי וכוח אדם, עקיבא גוברין — שר העבודה, לוי אשכול — שר האוצר, גולדה מאירסון — שרה לפיתוח הנגב, בכור שיסרית — שר המשטרה, אהוד אבריאלי — שר בלי תיק. תני קולק יתמנה שגריר ישראל בארצות הברית, דוב יוסף — שגריר ישראל בלונדון, אליהו אילת — מנהל משרד החוץ. אלחנן ישי יתמנה מנהל כללי במשרד ראש הממשלה. דוד הכהן יתמנה לראש רשות יתמנה ציר ישראל בכורמה (שתעלה, כנראה, מדרגת צירות לדרגת שגרירות). אבא אבן יהיה חבר-כנסת ויתמנה כיושב ראש ועדת החוץ והבטחון. שמעון פרס יתמנה יועץ ראש הממשלה לעניני בטחון. ראש הממשלה ימנה יועץ לעניני חוץ (מועמד: ראובן שילוח). מזכיר הממשלה יקבל סמכויות נרחבות, ובתפקיד זה יישאר זאב שרף, שחזר והפך לאחרונה איש-סודו של ב. ג'.

רשימת מועמדי מפא"י

בקרב טיעת מפא"י בכנסת ייערך טיהור יסודי, לחיזוק שלטון בן-גוריון. השינויים: לא ייכנסו לכנסת החדשה: אפרים תבורי, אברהם כלפון, דבורה נצר, יעקב אורי, שמואל דיין, אברהם הרצפלד, ראובן שרי, אליעזר ליכנה, עדה מיימון ואחרים. (שלמה לבאי הודיע לבן-גוריון שאינו רוצה להיות מועמד לכנסת השלישית). במקום אלה יבואו: אהוד אבריאלי, אריה בהיר, יוסף יורעאלי, רענן וייץ, משה ביתן, דוד טוביה, יוסף אלמוגי, אבא חושי, יחיאל דובדבני, שרגא נצר, רפאל בש, שלמה גרוזונסקי, נתנחם טנפילוב.

מוסדות מפא"י

הועדה המדינית של מפא"י תהיה רק בת 17 חבר (במקום שלושים וכמה כיום). חברה יהיו חברי הקאבינט, יו"ר הנהלת הסוכנות, מזכיר המפלגה, מזכיר ההסתדרות, שני חברי ועדת החוץ והבטחון (היו"ר ועוד חבר), מזכיר הסיעה בכנסת, יו"ר הנהלת הקואליציה, נציג איחוד הקיבוצים והקבוצות ותו לא. לעומת זאת תהיה מזכירות בת 25 חברים, ולא ישתתפו בה אלא ראש הממשלה ושר אחד, מזכיר ההסתדרות, ומזכיר המפלגה. כל השאר יהיו ברובם צעירים. בן-גוריון רוצה להכין, בדרך זו, גרעין למנהיגות צעירה. המועמדים: אהרון רמז, אהוביה מלכין, אברהם עופר, עמוס דגני, צבי כסה, רענן וייץ, לוי יצחק הירושלמי, אשר ידלין, שרגא נצר, יוסף יורעאלי, גרשון זק, חיים הלפרין, יהודית שמחוני. שרי הממשלה יומנו רק כאורחים, אם בכלל.

בן-גוריון מתכוון גם להקים כמה מחלקות חדשות ולחזק כמה מחלקות קיימות במרכז מפא"י. בראש וראשונה יקים מחלקה מדינית. כן יקים מחלקה נרחבת להסברה ועתונות (התכנית: סגירת הדור וייסוד עתון-בוקר חדש ועתון-ערב חדש, בעריכת אישים חזקים. העריכה המעשית תימסר לידי אנשים צעירים, שיעמדו תחת פיקוחו הישיר של ב. ג'. יתכן שיחולו שינויים גם במערכת דבר). תקום מחלקה חזקה לפיתוח הנגב.

בן-גוריון עצמו יפקח על עבודת המזכירות, המזכירים ומחלקות המרכז, אם כי לכל מחלקה יהיה מנהל, חבר המזכירות.

מרדכי נמיר: שר לתכנון כלכלי ולכוח אדם

פנחס לבון: ב. ג'. ישאיר. שרת רוצה לסלק

תכנית שרת

המגמה

לשחר את עמדות המפתח מנאמניו של דוד בן-גוריון, לרכז בהן אנשים נאמנים לשרת. התכנית כבר הושלמה, ובחלקה אף החלה לצאת לפועל.

טיהורים

יסולק יונה כסה ורפאל בש מתפקידיהם כמזכירי המפלגה. מאיר ארגוב יסולק מתפקידו כיו"ר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת. תני קולק יסולק מתפקידו כמנהל משרד ראש הממשלה. זאב שרף יסולק מתפקידו כמזכיר הממשלה. לא תינתן דריסת-רגל לאבא חושי וליוסף אלמוגי לתפקידים חשובים. ייעשה נסיון לרכוש את חברות צעירי המפלגה, כמו אברהם עופר ואהוביה מלכין, תמורת הכסחת תפקידים חשובים. גם בתכנית שרת תורכב המזכירות מצעירים, אך הדגש יהיה על צעירים המתנגדים בחריפות לבן-גוריון, בעיקר חברים צעירים מה קיבוצים.

עתונות

שרת דואג במיוחד לשלטון על עתוני המפלגה. התכנית: 1. פיסט יורחק מדבר ואומר. יתכן שאליעזר ליכנה, שהפחית השבוע את הארץ כולה בקפיצה חדה מדעות בן-גוריון לדעות שרת, יתמנה לעורך דבר. אל עורך הדור, הנאמן במידה לא-מספקת לשרת, יצורף איש אחד או שניים, אחרי שאיש בן-גוריון במערכת ושלטה לשעבר, לוי יצחק הירושלמי, כבר נתבקש להסתלק. שרת עצמו יהיה חבר מערכות דבר והדור, ישתתף אחת לשבוע בישיבות המערכות. במרכז מפא"י תקום מחלקה להסברה ולעתונות, בפקוח שרת, לטיפול בעתונות כולה (שרת מודאג מידעיות אחרונות, התומך בבן-גוריון ולבון).

הרכב הממשלה

ממשלה בת 15 חברים, כמו היום. יצורף לממשלה עקיבא גוברין, ייעשה נסיון לסלק את גולדה מאירסון, דוב יוסף ולוי אשכול. אם אי-אפשר יהיה להרחיק את אשכול, יישאר בליט ברירה. במקרה זה ימנה שרת לעצמו יועץ כלכלי, שיתערב יותר בעניני האוצר. שרת מעונין לסלק גם את פנחס לבון, אך הוא בטוח שלא יצליח בזאת. במקום דינור, שיסולק, יבוא זלמן ארן, ושרת עצמו ינהל את ההסברה. דוד הכהן יצורף לממשלה כשר בלי תיק, והרצל ברג יהיה תת-שר החוץ, ממנה במיוחד על עניני ההסברה של משרד החוץ.

המועמדים לכנסת השלישית

רשימת המועמדים הבאה תכלול את נאמני שרת. ביניהם: אהרון בקר, ראובן ברקת, אפרים ברוידא, חיים שורר, ברוך טל, שאול אביגור (ייעשה מאמץ למנותו שוב תת-שר הבטחון), משה קטרון, חיים הלפרין, יהודה גוטהלף (מתומכי שרת, אינו נמנה כיום עם חברי מפא"י, אך יצטרף למפלגה בקרוב), וכן כמה סופרים ואנשי מדע.

מאז יום הקמת המדינה ועד לפני חודש נמנע דוד בן-גוריון באופן עקבי והפגנתי מלקבל משלחות ערביות, לבקר בכפרים ערביים או לעשות כל ג'סטא אחרת של התיידדות כלפי אזרחי המדינה ממוצא ערבי. היה זה ניגוד חותך לביקורייהנימוסין של מוחמד נגיב ועבד אלינאסר בבתי-כנסת יהודיים וצילומיהם עם הרבנים המצריים. החודש הסתלק בן-ג'י. ממנהג זה, השיב מכתב ארוך לנער ערבי שכתב אליו (אולי מפני שחשב תחילה שהוא ממוצא מארזני).

העולם הזה- שמח להגיש לקוראיו את סיפורו המלא של מנסור הכולד גידוויים מרחיקי-לכת על כוונותיו של בן-ג'י.

משותף, וכו'.

"נכון" השיב בני גיי, לאחר שהרהר קמעה, "היה צורך
 להקים תברות-נוער ערביות ולהדריך להן קיבוץ "ו"
 ההצעה על חברות-נוער ערביות אינה חדשה. אני עצמי
 התחנתי בחברה כזו, הראשונה בהן, בשערי-המזרחים של
 השומרון-הצעיר. איך היה "ז' שאל בני גיי, כשסיפרתי לו
 עליך. סיפרתי על החברה, על תכנית הלימוד, על יחסו
 הטוב, יחסית, של המשק ותבריו, והסברתי את הסתירה
 הגדולה שבין תורתו העיונית של השומרון-הצעיר, אותה
 הכריזו בנו משך שנה תמימה, וכיצד התנועה כל התורה
 לריסוס כבר בחודש הראשון, כשחזרתי לכפר.
 כל זה היה ידוע לבני גיי, לא חידשתי מאומה. הוא
 עצמו כתב בספרו על הציונות והקומוניזם של השומרון-הצעיר
 שהציג היסב את אותה תמירה.

„אפשר יהיה גם להקים קיבוצים מעורבים“, אמר בן. גיי, שהתהיש כי תנועת הנוער הכללית תהיה כללית גם מן ההבחינה הלאומית, ומשום־כן ברור הדבר כי גם חברה המגשמים בקיבוץ, יקימו קיבוצים כאלה. „התנועות הקיבוציות“, אמר בן. גיי, „צריכות לפתוח את שעריהן לחברים הערביים.“ הוא לא הסביר באותה הזדמנות מצד מי תבוא היותה לפתיחת שערים, זו, ואם היא עצמו ברין עליה. ומת.

גדנ"ע זהו חינוך טרום-צבאי. כל זמן שאין מגייסים את בני המעוטנים, לא יתכן להנהיג גנדי-עצם. חייך יבלי. בני כשהצבתי בפניו את ההורחמת "גרשם", המעידה על היענותו לצו הרישום לשירות צבאי למיעוטנים. הוא אמר אתררך שאין להניח שגייסו באמת את בני המיעוטנים לשירות סדיר.

„שלום היא המטרה החשובה ביותר של מדינת ישראל“, —
אמר בי. ג'י. פעמים אחדות תוך כדי השיחה, אך נמנע
מלהציג את תכניתו להשגת שלום נכסף זה. „אני אורח
פשוט“, — הפטיר כשהתעוררה השיחה על עניינים שאינם
ענייני נוצר.

להתראות, — אמר בי. ג'י. כשנפרדתי ממנו, תוך כדי
ההתרחקות לפניהם נוספת, סמוך לתחילתו של חורש דצמבר,
הלכתי יחד עם ג'י. לנודע ערבי, שדעתו להקים.
ג'י. אמר לי של על הערבים להתנהג, — סיפר
מאחר יהושע כהן, איש שדה-בוקר מראשי הלח"י
אחו סירתי במשק, הוא אמר כי דברים אלה
למשמיע באוזני בי. ג'י. לכששוחחו על הדרך היעילה והטובה
ביותר לשחרור בעית המיעוט הערבי.

בני ג'יי. הקשיב בתשומת לב מרובה ושאל: "מה יש לעשות?" אמרתי שצריך לפתח סעולה חינוכית ותרבותית בקהילה גדול בקרב הנוער הערבי, וכי סעולה זו תהא תהיה מלחם בשינוי תנאים כלכליים. דקות אחדות לאחר מכן פרש יש. ג'יי. מפני את תכניתו לתנועת הנוער הכללית, לתתורו בכיוון הנוער.

אין עדיין כל תכנית מושלמת. אתפנה לעריכתה רק בדצמבר, חזר והדגיש ב"י. שהתאונן על העתונים שלד"ר יוסף סילפון דבריו וכחזונו בכנס התלמידים שנערך בשידור-מוסמ. אלא התכונתי לתנועת-נוער ממלכתית, אלא לתנועת-נוער כללית — ההבדל הוא גדול, אמר.

בדצמבר י"ערך, לפי קריאתי, כנס גדול של נוער מעל גיל 18. נזון בכנס על הדרכים והאפשרויות לקמתה של תנועת הנוער הכללית.

יש לעשות הכל למען שתף כל הנוער מכל העדות, נוצרים, דרוזים, יהודים ומוסלמים — במפעלים משותפים ובתנועה כללית, כתב ב"י. באגרתו ועתה חזר על דבריו באונג. של לשושת הכל.

מה תהיה המטרה? — אינני יודע עדיין. על-כל-פנים לא ההליכה לקיבוץ. זאת אי-אפשר לתבוע, הסביר בי גיי, מכל אחד. וזהו מסרה קשה, הניתנת לביצוע בידי חלק קטן מאד מחברי התנועה בעתיד. צריך יהיה, לדעתו שיש ביבי, להעמיד מין מטרה כזו שחלק גדול ככל האפשר מחברי התנועה והנוער כולו יוכלו לפעול בלב ובנפש להגשמתה, ויכולו לומר בהם כי אמנם יגשימו את מטרות תנועת הנוער הכללית לכשירדשו לכך.

„בִּיקָר אֲצִיל כִּמְאֵל קֶאֶסֶם (סְטוּדֵנט דְּרוּזִי מְרַמֵּה) וּיַעֲזֵתִי לָלוֹ לְהִתְקַשֵּׁר עִם הַצּוּפִים הַכְּלָלִיִּים. אֲנִי חוֹשֵׁב שְׂוֹהֵי הַתְּנוּעָה הַמְּתֻאֲמָה בְּשִׁבְלֵם“ אָמַר בִּי גִי, כְּשֶׁהִשִּׁיחָה הַגִּיעָה לַפְּרֶשֶׁת שִׁיחּוֹפּוֹ הַמַּעֲשִׂי שֶׁל הַנוֹעַר הָעִרְבִי בַּתְּנוּעָת־הַנוֹעַר הַכְּלָלִית, לְכַשְׁתֻּמּוֹ.

למה לא תצטרף לקיבוץ? "שאל למתע בן גור.
 "אפשר?" השיבוני בשאלה.
 למה לא, בוא הצטרף לשה"בוקר, תהיה חבר, והגויש
 שנית. הסבירתי לו כי אין המדובר בשאלת התחברות בקיבוץ
 סתם. יש גם שאלות של חברה. של קשר חברתי. של צרכ

הכל החל בבית הקפה של הכפר. ישבתי שם ושוחחתי עם אליאס. בעליו. בית הקפה הוא המקום היחיד בכפר בו אפשר לשבת בחברה כל שהיא. למסעם ולשוחח על הא ועל דא, לשכוח או לא לשכוח את כל הנעשה מסביב, את העוני, את הבכורות, את חוסר העבודה ואת הממשל הצנאי. שוחחנו על הגנור העובד שאני מרמז את סניפו בכפר. אליאס אמר לי: "למה לא תפנה לבן-גוריון. הוא יושב עכשיו בשה-בוקר, יש לו הרבה זמן — כתוב לו על מצבו של הנוער הערבי, ספר על סבל ותלאותיו, אולי ירצה ויוכל לעזור..."

ההצעה נראתה לי, ישיבתי וכתבתי. לא חכיתי זמן רב לתשובה, אינני הגיעה לאחר שבוע הבלבד כתב בגוריוני: ...אני סבור שאין לעשות כל הכול בין עם לעם, בין יהודי וגוי, מוסלמי ודרוזי והחוק בארץ אינו יודע הבלים ממין זה. אמנם החוס לבדו אינו מספיק, הכל תלוי בדרך שמבצעים החוק...

במכתב ארוך שמראשיתו ועד סופו הוא משולל "את", הסביר לי בִּדְגוריון את ענין תנועת הנוער הכללית ואת הצורך בהכללתו של הנוער הערבי בתנועה זו. בסיום, הזמין אותי בִּדְגוריון אליו, לשדֵּה־בִּקְרָה.

לאזרת ישראל, אורח תלמידי או מטולה, אין זה דבר
ממסובך ביותר לנסוע לשדה-בוקר, כל אשר עליו לעשות הוא
לקבוע את היום הנצוי, לציין זאת במנקסו לכל ישכח להזמין
כרטיס נסיעה בקו אגד תלמידי-אילת, או להכניס בניין דיר
העורר למיכל מכוניו ולהפליג לדרך.

לי היה הרבר קשה הרבה יותר. ההישיון בו אני מצויד למי-
החוק, קובע בפירוש כי רשאי אני לנסוע לחיפה או לתל-
אביב, אך לא למקום אחר. החוק בארץ — כתב בי, ג'י. —
אינו ידע הפלוס' — משפט חשוב זה נעלם מאוצר
המושגים של המושל הצבאי של הגליל העליון ופסקידו.
נסעתי לנצרת. במשרד, אצל הסקיד, הסברתי לו ואמרתי
ב"בן-גוריון". וקה אחריהן חזרתי לאותו קודש-קדשים שרק
נכבדי נצרת או אורחים מכובדים יכולים להכנס אליו: מ-
משרד המושל הצבאי בכבודו ובעצמו.

“למה אתה נוסע לשה״בוקר?״ רעמה השאלה מאחורי שולחן קודר. הסכרתי טעם נוספת, הראיתי את המכתב וצויותי מיד ברשיון מיוחד, המתיר לי את הנסיעה לדרום הרחוק.

הקדמת ברבע שעה, ציין בסיפוק בי. ג'לי, משהובנסתי
להחזירו, וקות אחדות לאחר שהנצתי לשוהביוקר. ואמנם
במברק ששלחתי על בואי אמר כי אבוא ב-14.00, ולמעשה
הגעתי לשם ברבע לשתיים.

הנסיקה היתה פשוטה ומהירה. עד באר־שבע באנו, ומשם
בבקומאנקאר צבאי. לפני הצריף, המוכר לן מתמנות עתונים,
ניצב שומר שצונו: "שאלנו: 'לאן?' הכבתי שוב.
אין לך כסיום," אמר. "אשתי (פולה) לא נותנת לבחורים
לעצורם אליו." הכבתי שוב והראתי את הכתב.
שומר נכנס ולאחר שניות אחדות, קראני להכנס.

קבלת־הסנים היתה לבבית ביותר. החרור, עטור הסמרים מריצפה ועד תיקיה, משאיר רושם כבד על כל מי שרוצה בללקרוא בסמרים, אוהב זאת, אך אלה אינם ניתנים לו. הבחנתי ששקיר שלם מוקדש למקצועות היהדות בכל השפות, "בוודיות" הבית־השני" ודומיהם.

השיחה ארכה שלוש שעות ממימות. היא הוסקה באמצע השלשלוש שעות בגלל ביקורו של שרה-התחבורה, יוסף ססיר, הפסעם בגלל התערבותה של פולה, אשתו, שהרגישה בקשר לחילומים לברים בינונו על בעית נישואי-תרבות: "מה יש ? נגמלם התחתן עם נוצריה..."

„ספר“ אמר בן-גוריון, שהסביר לי קודם לכל כי הוא
אזרח פשוט“. אניני מייצג שום מוסד, לא את המדינה ולא
את ההסתדרות“, וכי בתור כזה הוא מדבר.

סיפתי לא את הכל, רק את חמצי ועקר הדברים. סיפתי על נוצר שאין לו מחסה כלכלי, תרבותי או חברתי. על מאות נקרים ונקרות שאינם לומדים, אינם עובדים, נתונים לבורות ובערות, עוני ופרימיטיביות מחננת ומדלדלת. סיפתי על מצבו של הנוצר הערבי בישראל 1954.

העם

כמה אלפי אינטליגנטים

כל עסקן מפלגתי הגון יודע להבחין בין דברים חשובים ובלתי-חשובים. החשובים הם: חבילות-מוזון, שיכונים, רשיונות-ייבוא, מס'הכנסה. הם הרוכשים קולות בבחירות, קובעים גורלם של ח"כים. הדברים הבלתי-חשובים, פעוטי-משקל בי יום בחירות, הם ענייני-בחון, הסדר בעיות המרחב, מדיניות-חוק. בתחתית הרשימה עו' מד ענין פעוט: דמות הדמוקרטיה הישראלית, הנובעת מאופיו של חוקי-הבחירות. "זה ענין של כמה אלפי אינטליגנטים", אמר לא מכבר מנהיג חשוב של הצ"כ. "זה לא מעניין לגמרי את הקהל הרחב".

שלטון האפסים. השבוע חזו עתונאי ישראל במחנה בלתי-רגיל: הם הוזמנו לי מסיבת-עתונאים, נתקבלו בצרור של התני צלויות: המפלגה שינתה בינתיים את דע' תה, ביטלה את המסיבה. המפלגה: הצ"כ. הנושא: חוק הבחירות.

כי בינתיים עלה על דעתו של מישוה ש' אותם כמה אלפי אינטליגנטים עלולים להש' פיע על עוד כמה אלפים אחרים. לא היתה שום התפרצות פתאומית של דעת-הקהל, שום מרד-המונים. אולם לא נשאר שום ספק:

פגישה בפריס. שבועות מעטים בלבד לאחר פירסום התוכנית, הופיע היועץ ל' ענייני המרחב במשרד-החוק, גדעון רפאל, לפני המיקרופון של קול-ישראל, כדי לה' ביא לערביי-הארץ את ברכת ראש-השנה, השמיע באותה הזדמנות את הצעות-השלום הישראליות. הפעם לא היו אלה דיבורים סתמיים: רפאל ידע כי מיד לאחר החג עליו לצאת לפריס, להיפגש, זו הפעם הראשונה, עם נציגים ערביים, לשם הסדר סעיף קטן במכלול הבעיות, העומדות למכשול בדרך השלום בין ישראל לארצות-בערב. הפגישה נערכה במלון קטן בשדירות דה' ווארגאם, בסמוך לבניין השגרירות הישר' אלית בפריס. רפאל, שהגיע למקום בלחית עובדי-השגרירות שמואל בן-דור ודן אבני מצא שם חצי תיכסר נציגים של קונגרס ה' פליטים הערביים, אשר מרכזו נמצא ברמא' ללה וסנפיו פוזרים בעזה, קהיר ודמשק. בין הבאים היו גם שני עורכי-דין: עזי' שחאדה ויחיא חמודה*.

הבעיה, אשר בגלל נערכה הפגישה — שחרור פקדונות-הערבים, שהוקפאו בבנקים ישראלים — הוסדרה תוך עשר דקות, וה' נציגים הערביים עברו למתיחת ביקורת על הצהרתו של רפאל ערב ראש-השנה, תוך הדגשה כי דבריהם אינם אלא שיחה ידיד' תית. חסרת כל ערך רשמי. רפאל האזין

לעתים רחוקות עולה כירי צלם להנציה תמונה בעזרת תוכן פמלי המרבר ללב כבת-תמונה זו. עולה מבורדיסטן מנשק את ידו של נשיא מדינת ישראל

לביקורת הבטיח בכנות כי היא תזכה ל' תשומת-לבה של ממשלת-ישראל. כנה לא פחות היתה תשובתו של רפאל על שאלת הערבים בדבר יחסה של ממשלת ישראל למיעוט הערבי. הוא סיפר לנציגי ה' פליטים על לבטי הממשלה ביחסה לאזרחי ישראל הערבים, אמר כי לא יהיה אימון בי' מיעוט הערבי, כל עוד ישרור מצב של מל' חמה קרה בין ישראל למדינות-ערב, הבטיח כי יחוס ישותנה, ברגע בו יראה השלום בי' אופק. רפאל ציין גם כי הן העיתונות הישר' ראלית והן העיתונות הזרה מרבה להגשים בתיאור מצב הערבים בארץ. הנציגים ה' ערביים שמעו את דבריו, לא הניבו.

הגלגל נע. הפגישה המיוחדת במינה, שסודרה עלידי נציג דיפלומטי זה, נסתיימה בהלך-רוח ידידותי. רפאל הציע פגישה "ידי' דותית ובלתי מחייבת" נוספת. נציגי-הפלי' טים הסכימו. ממשלת ישראל, אשר לא רצתה להזיק למשתתפי הפגישה, פירסמה עליה רק הודעה מעורפלת.

בשבוע שעבר שב גדעון רפאל ויצא בי' שליחות פרטית לאירופה: הנציג הזר, ש' תיחר בינו לבין הערבים, כבר הודיע לו על הזמן והמקום של הפגישה הבאה. רפאל ידע כי הפעם ייעדו כמה מן הנציגים, אשר כונות-השלום שלהם לא ניראו לממשלת-י' ירדן. אולם הוא לא יחס לזה חשיבות מר' בה: הצעד הראשון כבר נעשה. גלגל ההת' קרבות הישראלית-ערבית החל לנוע לאט, אך בכטחון.

(המשך בעמוד 8)

* רק שמות שני נציגים אלה ניתנים ל' פירסום, היות והם נעצרו לאחרונה עלידי' ממשלת-י' ירדן. נאשמו בהפרת הסדר הציבורי בעת הבחירות.

הסיכסוך בין שגרירות ישראל בארצות הברית לבין אנשי הסוכנות וההסתדרות הציונית שם ידך ויגבר, לאחר שאבא אבן תבע משרת לתת לאנשי-הסוכנות הוראות ברורות כי עליהם לקבל את הנחיותיו בקשר לפעילות המדינית. אבן טוען כי ציוני-אמריקה פעלו באופן "בלתי-עדין", בהתיצבם בגלוי לצד הדמוקרטים בבחירות האחרונות — דבר שיקשה על מגעו עם השלטונות הרפובליקניים בעתיד.

משרדי האוצר והמסחר והתעשייה יבוטלו לאחר הבחירות, אם תקבל הממשלה את הצעותיהם של חוגים כלכליים. חוגים אלה טוענים כי משרד-האוצר נתקוץ מתוכנו הכלכלי עם הקמת הבנק הממלכתי, מציעים להקים בממשלה הבאה את משרד הכספים והמסחר, שירכז בידו את כל הסמכויות הכספיות במדינה.

מנהלי-הסברה של השר וזמן ארץ יפסיק את פעולתו שלושה חודשים לפני הבחירות ותקציבו יוקפא, בהתאם להחלטה שנתקבלה בממשלה תחת לחץ הציונים הכלליים. הצ"כ דרשו את שיתוף פעולת' המנהל, כדי להבטיח שהוא לא יהווה תוספת להטעמות-הבחירות של מפא"י וכי תקציבו לא ינוצל, במישורין או בעקיפין, לצרכים מפלגתיים.

לציונים הכלליים צפויות סכנות פנימיות נוספות, אם תחריף ההתנגשות בין הנהלת המפלגה ובין ארגון-הנוער שלה, ישראל הצעירה. ארגון זה, שהשיג ארבעה צירים בועד-הפועל של המפלגה, טוען לעצמאות גדולה יותר, ואילו הנהלת המפלגה דורשת פיקוח חמור על פעולותיו. לא מן המנע כי כמה מראשי הארגון יורחקו מפעילות במפלגה.

ההתנגשות של הנהגת הצ"כ עם התאחדות האכרים תחריף אף היא, אם תסכים ההנהגה לשיטת הבחירות האיזוריות, אשר האכרים מתנגדים לה בכל תוקף. ייתכן אפילו כי האכרים ימריצו את אנשי המושבות לעזוב את שורת הצ"כ. נוסף על כל החיכוכים ייתכן כי צעירי-המפלגה יעוררו מחדש את בעיית-האיחוד עם הפרוגרסיבים, אף על פי שההצעה נדחתה לפני זמן מה עלידי מוסדות המפלגה.

המתח בשורת מפא"י הולך ומתרופף. בסקר שנערך לאחרונה עלידי המזכירות האירגונית של המפלגה נתגלה כי מבין 140 אלף איש המחזיקים בכרטיס-חבר של המפלגה, משלמים מסים רק 60 אלף. לאסיפות שנערכו בסניפי' המפלגה משך השנה הופיעו 15 אלף איש בלבד. ומספר פעילי מפא"י המתנדבים (בלי שכר) בכל רחבי-הארץ אינו עולה על 800.

ייתכן כי בקרוב יהיה לעתון היומי "הארץ" כתב קבוע במוסקבה, או בבית אחת מארצות הגוש המזרחי. משאומתן על כך מתנהל עתה בין מערכת העיתון לבין מחלקת העיתונות של משרד-החוק הסובייטי, בתיווך אנשי השגרירות הסובייטית בתל-אביב. לדברי אנשי-העיתון יש סיכויים טובים להשגת הסכם, המועמד למשרה, שמעון סאמט, המשוטט עתה באירופה המזרחית, מטפל אף הוא בהשגת הרשות.

עתון אחדות-העבודה "למרחב" עומד להופיע תוך שבועיים, אחרי שהושלמו למעשה כל ההכנות והורכב סופית טגל העובדים. הקרבן הראשון: **מצפן,** השבועון שהוצא עלידי מפלגת אחדות-העבודה באיצטלה של שבועון בלתי-מפלגתי, כביכול. הסיבה: **מצפן** בלע סכומים ניכרים כדי לכסות את גרעונו המצטבר. סכומים אלה דרושים עתה למימון העתון היומי. יחד עם זה ברור כי העיתון החדש יזכה למספר רב של מינויים: הקיבוץ המאוחד החליט להחתים כל שניים מתבריו על למרחב.

לא מן הנמנע כי חוגים מסחריים, המקורבים לצ"כ יקימו חברת סכנות מתחרה ל"צ"כ-שהם" החוגים המעוניינים, שהינם ברובם תעשיינים של סחורות יצוא, מבררים עתה אם יצליח לחץ הצ"כ להשיג גם להם אניות מכספי-השילומים. החברה החדשה תעבזו תחילה בהובלת משאות בשביל בעלי המפעלים הפרטיים, שהיו שותפים בה. השם המוצע לחברה גלים.

ייתכן כי נציגי תנועות-השמאל של ישראל וארצות-ערב יצליחו לבוא כמגע, בעת מועצת השלום העולמית, שתיערך החודש בסטוקהולם. מזכירות מועצת השלום כבר קבלה מנשיא המועצה, פרופסור פדרקין ז'וליו-קירי, הוראות מפורטות לארגן שורת פגישות בין שני הצדדים. **מספר השליחים לחוק-לארץ יקמן בעתיד הקרוב,** אם תגשים הסוכנות היהודית את תוכניתה לאפשר לכל מפלגה להביא אנשים שלה מחוץ לארץ. לפי מיכסה מסוימת, לשנת השתלמות בארץ. אנשים אלה יוחזרו לאחר ההשתלמות לארצותיהם, ימלאו את מקום השליחים הישראליים. אם תוכתר תוכנית זו בהצלחה, יקוצצו הוצאות המפלגות והסוכנות על השליחים ב' 80%.

כמות גדולה של נסיון נגד שיתוק-ידיים תובא לישראל במסגרת הסכם-השילומים, אם יהיו תוצאות הניסויים בנסיוב החדש, אשר יודעו רק במרס 1955, חיוביות. עד כה קבעו המומחים כי הנסיוב הגרמני עולה בהרבה על האמריקאי.

אם אתה חובב את אמנות המזרח הרחוק, יש לך סיכויים לחזות בעתיד הקרוב בהופעתה של להקת זמרים ורקדנים סיניים. שליחים ישראליים, שביקרו בסין העממית, כבר הצליחו לשכנע את משרד-התרבות הסיני לשגר משלחת, אנתונית לישראל, מחכים עתה לאישור משרד-החוק הסיני לנטיעת-המשלחת.

בקרב תוכן לנסוע לאירופה ולפרוע את הוצאות הנסיעה בתשלומים לשיעורין. כמה משרדי-תיירות, הסובלים מחוסר לקוחות מעיינים עתה בהנהגת שיטת-התשלומים. אולם אל תקווה כי השיטה החדשה פירושה הקטנת סך-הכל של ההוצאות: אם תיסע לאירופה לחודשי-יט' שלוששה, תצטרך לשלם 100 ל"י לחודש משך שנתיים.

מלאי צהוב

הגיע הזמן לדבר בכו הציניות, ובכל החריפות, על אותו ענייניש ששמו הדרכון הישראלי. ומוטב שגם כמה מאזרחינו המכובדים, נושאי דרכונות הישובים היושבים בכנסת, יתנו אל לבם את השורות הללו, במרם יהפוך הדרכון הישראלי, שמיטב חברינו נפלו למענו, לכתם צהוב בבלמים אלה הכתיר עמוס קינן, סופרו המשוטט שר

העולם הזה - באירופה, את מסקנות חקירתו, המבוי ססת על נסיון אישי ממצה. היא תפקח עיניים רבות בישראל. כי ביפודה היא מגדה פרט חשוב אחר, שאין לעבור עליו לסדר היום: ממשלת ישראל היא הממשלה היחידה בעולם המנהלת באופן כמעט-רשמי מדיניות אנטישמית.

מיני אנשים, שלא הכירו אותי ולא היו חייבים לי מאומה בשיא האדיבות, מדוע הושיטו לי כל עורה אפשרית, מדוע הקי דישו לי זמן יקר. כמו כן לא הצלחתי עדיין לפתור את התעלומה מדוע מתייחס אלי הקונסול שלי בגסות.

לדעתי, מגיע לישראלים בחוץ לארץ קצת יותר יחס. הסטודנטים הלומדים רפואה בצר ריך מקבלים הקצבה של 400 פרנק לחודש. כתבונת בקונסוליה משתכרת 900. פקידים בינוניים בקונסוליה משתכרים 1680 — משכורתו של מנהל מחלקה גדולה בבנק שווייצרי גדול, או ראש צוות מהנדסים בעל ותק של עשרות שנים בעבודה.

הקונצרט היה רשמי

אולם החשוב הוא לא רק היחס. קונסול שאינו מסוגל לעזור לישראלי בחוץ לארץ בשום סידור רשמי, מאחר שאינו מוכר ואינו מקובל בשום משרד ממשלתי, בשום קונסוליה אחרת, אינו ממלא את תפקידו ואינו מצדיק את המשכורת שמשלמים לו. הקונסול שלנו, מר שוהם, אינו מקובל ואינו אהוד ביותר בקרב הציבור הישראלי והיהודי בצרפת. הסטודנטים ספרו לי עליו אנקידוטה נוראה בסגנון הומור הגרודוס.

כאשר מת הנשיא וייצמן, הלכה משלחת סטודנטים אל הקונסוליה, לערוך ביקור תנחומים. איש איש מהם התכונן לחתום את שמו בספר האורחים של הקונסוליה, כנהוג בכל מדינה. מר שוהם אמר שמע אצנן על מות הנשיא, אך לא באורח רשמי. הוא פנה אל חברי המשלחת ואמר: "אמש התקיים קונצרט של ברכה צפירה, מדוע לא ראיתי אתכם שם?" אחד חזר לתה ולעוגה.

ממשלת ישראל תעשה מעשה מחוכם אם תעמיד בצירוף איש מוכשר, מסור, היודע למלא את תפקידו, איש שיוכל להעיד לות את כבוד ישראל באותה עיר וימצא הזדמנות מפעם לפעם לרדת אל בני עמי. לא אוכל שלא לציין דוגמה הפוכה. בבואי לוינה, פניתי לקונסוליה שלנו. לא היה עלי להמתין יותר מדקה. מר אשל קיבל אותי בסבר פנים יפות. "במה אוכל לעזור לך?" שאל. אמרתי לו, במה יוכל לעזור לי, רציתי לפגוש כמה מנהיגים אוסטרים.

בטרם כיליתי את דברי, הרים מר אשל את השפופרת, ותוך כמה דקות סודרו למעני ראיונות עם כל האנשים שרציתי לפגוש. מר אשל הכיר את כולם באורח אישי. הוא הניע לי כמה הצעות, סיפק לי אינפורמציה ראשונה על כל דבר באוסטריה, הסביר לי בדיוק עם מי כדאי לי לדבר ומה כדאי לי לשאול כל אחד, אחר ביקש ממני לא להסס לפנות אליו שוב במקרה הצורך. הוא נתן לי את מספר הטלפון שלו בבית, במקרה שארצה להתקשר אתו לאחר שעות העבודה. ראיתי לפני איש דינמי, נמרץ, יעיל, ויכולתי לנחש שהוא ממלא את תפקידו בשרון. ניהושי התאמתו. התברר לי שמה אשל רכש לו קשרים יוצאים מהכלל באוסטריה, והוא מוכר ומקובל בכל החוגים. חבל מאד שהדוגמה של מר אשל היא דוגמה כמעט בודדת. אבל אנחנו, כידוע, מדינה צעירה.

בשטח זה. זוהי דרך נואלת ופחדנית, שריח הלשנה נודף ממנה. אין כל צורך להציג את הכבסים המלוכלכים שלנו קבל עולם, אפשר לסדר הכל בבית. כמובן, ישנו גם צד שני לפרשה. לא תמיד התחיל העניין בבקשה שבאה מצדנו. כמה מהמדינות המזרחיות במתן ויוות כניסה לישראלים זאת על דעתן הן — לאחר הנסיון המר שהתנסו בבעלי דרכונים ישראליים. משרד החוץ שלנו היה נאלץ להבטיח שלהבא יישלחו לאותן מדינות אך ורק ישראלים מהימנים. מובן מאליו שאין זה מוסיף לנו כבוד, ושוב — האשמה היא בנו. חייבים אצלנו להחליט אחת ולתמיד — אי להגביל שוב את היציאה, ולתת התרי יציאה רק לאנשים ישרים וטהורי כוונות, ולאלה לאשר הקצבת מטבע חוץ, או לשנות את חוק האזרחות. אין כל צורך, שכל גנבי העולם וספסריו יוכלו להצטייד לנוחיותם בדרכון ישראלי, לאחר ששהו בדיוק יומיים בארץ. אפשר להרשות לכל יהודי להכנס ארצה, אך אין זאת אומרת שחייבים לתת לו דרכון. הוא יכול להמתין חמש שנים, להוכיח שהוא שולט במידה מספקת באחת השפות הרש"מיות, ולהמציא ראוי לקבלת דרכון.

לרא שלום. ללא כיסא

אולם לא רק כלפי חוץ איבד הדרכון הישראלי את ערכו. הוא הולך ומאבד אותו גם כלפי פנים. היחס לישראלים במרבית הקונסוליות שלנו באירופה הוא בלתי נעים בהחלט.

בדרך כלל אין תפקידו של הקונסול תפקיד דיפלומטי. תפקידו הוא פנימי בהחלט — שרות ועזרה ודאגה לאזרחי ארצו, חוץ ממתן ויוות כניסה לתיירים הבאים לישראל. אולם הואיל ואצלנו אין מבטים בעין יפה על אלה היוצאים מהארץ, והואיל ורבים אצלנו סבורים שתפקידו של קונסול או פקיד קונסולרי הוא להתנופף כדגל מרהיב ברוח העולם, או להיות נוכח בכמה טקסים מכובדים, הרי התוצאות הן עגומות ומגוחכות.

בהגיעי לציריך, נזקקתי באופן דחוף ביותר לעזרת הקונסוליה שלנו. צלצלתי אל הקונסול, הצגתי את עצמי וביקשתי להפגש עמו.

"מסעך מאד", ענה לי קול קריר, "לא בראש השנה."

"העניין הוא דחוף ביותר", אמרתי.

"מסעך מאד", ענה לי שוב הקול הקריר. "המונטוני", "לא בראש השנה."

"ראש השנה הוא תאג גם בשבילי", אמרתי, "ודווקא משום כך אני פונה אליך כעת."

הקונסול סגר את הטלפון ללא אמירת שלום.

כאשר ביקרתי אצלו, כעבור ימים מספר, לא הציע לי כסא לשבת. נטלתי לעצמי את הרשות להציע כסא לעצמי. כעבור כמה דקות התברר לי שהקונסול אינו מסוגל לעזור לי במאומה, כי אין לו כל קשרים. הוא גם לא היה מעוניין לעזור. היה זה האיש הראשון באירופה שהתייחס אלי שלא באדיבות. עד היום, טרם מצאתי את התי שובה לשאלה: מדוע התייחסו אלי כל

יחס אל הישראלים כחשדנות, בחומרה, ולהעמיד בפניהם מכשולים עד כמה שאפשר. הנציגויות הזרות מסכימות לסידור, בני מוס דיפלומטי. ומדוע לא? אם ממשלת ישראל עצמה אינה מאמינה לאזרחיה, מדוע תאמין להם ממשלה זרה? זוהי הסיבה ליחס הגס והמעליב בו נתקל הישראלי הפונה לקונסוליה זרה. הוא אינו יכול בשום פנים ואופן לקבל ויוות תיירים רגילי, להיתנת לכל אורח של כל מדינה אחרת. לא ולא. עליו להוכיח שיש לו כסף בחוץ לארץ, שיש לו קרובים בחוץ לארץ, שיש לו כרטיס נסיעה לאותה ארץ, הלוך וחזור, למען לא יפול למעסה על אותה ארץ. מובן מאליו שהאזרח הישראלי אינו יכול להוכיח זאת, כי אסור לו להתחזק חשבונות בבנקים בחוץ לארץ. הוא נאלץ לפנות שוב לדרכים השחורות. הבורסה השחורה מספקת לו הכל — קרובים בכל קצוי תבל, כספים, מסמכים, מכתבים, המלי צות, כרטיסי נסיעה פיקטיביים. סגל של מומחים עוסק בשיחוד פקידים קונסולריים, המנצלים את המצב העגום בו העמידה הממשלה את האזרח. ישראל היא כיום גן עדן לכל פקיד קונסולרי המחפש לו הכנסות צדדיות. משרד החוץ שלנו יודע, כמובן, על העניין. בשעתו נרמז על כך לעיתונות, מטעם משרד החוץ, והתגובה היתה מתאה חריפה מצד כל הסגל הדיפלומטי הזר בישראל, והתחרת הקשיים לישראליים מבקשי ויוות.

הרגשה פורמוניזית

הייתי אחד המאושרים שזכו לקבל הקצבת מטבע חוץ. אולם לאחר שעברתי את מחצית הקונסוליות בעיר, כמעט ואבד לי החשק לנסוע. היתה לי ההרגשה שבכל מקום אני נחשב בחזקת גנב, אלא אם כן אוכיח את ההפך. היתה לי ההרגשה שאין מעוניינים בי, אף לא בדולרים שלי. כי העובדה היא שהישראלים מקבלים ויוות אך ורק למועדים קצרים ביותר, ללא כל אפשרות להאריך. לשם כך מצמידים חר תמת מיוחדת לויוה, תוחמת המציאות שבו שום פנים ואופן אין להאריכה. הישראלים אינם רצויים בשום מקום, אפילו לא כמקור הכנסה.

בבואי לציריך, נתקלתי שוב באותה תר פעה. בקושי הצלחתי להשיג ויוות אפילו לארצות שכבר ביקרתי בהן. דרשו ממני להביא המלצה מהקונסוליה שלנו במקום. קיבלתי ויוות למועדים קצרים להפליא, ורמזו לי שזוהי תוצאה מהסכם הדדי בין הממשלות.

פעם אחת היתה לי הרגשה נפלאה, הר גשה של אורח מדינה רגילה שברגילות, כאשר הלכתי לקונסוליה הפורטוגזית. כידוע, אין כל יחסים דיפלומטיים בינינו ובין פורטוגל. לאור עובדה זו נתקלתי ביחס נעים ומעודד, ויכולתי לקבל בו במקום ויוות תיירים לארבעה חדשים, מבלי להוכיח מאומה ומבלי להביא כל מסמכים וכל המלצות.

דרך נואלת ופחדנית

אינני סבור שהדרך הנאותה לפקח על תנועותיהם של הישראלים בחוץ לארץ היא לפנות אל מדינות זרות ולבקש את עזרתן

הגיע הזמן לדבר בכל הרצינות, בכל החריפות, על אותו עניין ביש ששמו הדרכון הישראלי. ומוטב שגם כמה מאזרחינו המכובדים, נושאי דרכונות הישובים היושבים בכנסת, יתנו אל לבם את השורות הללו, במרם יהפוך הדרכון הישראלי, שמיטב חברינו נפלו למענו, לכתם צהוב.

היה היו זמנים רעים, רעים מאד. לא נתנו התרי יציאה, אלא למי שרצו לתת. בשוק השחור שילמו 700 לירות, כל אלה שחלמו על יציאה — או היה עדיין על מה לחלום — וברחו, נסו כמנסה עקברים מאושרים, מבית הכלא הנורא הזה. מי לשם עסקים שחורים ולבנים ואפורים, ומי כדי להתרענן במקצת מבלהות הצנע. וזכורים לטוב אלה שהסתערו על קפריסין, וחזרו וגשבעו שראו במו עיניהם תפוחים נמכרים בשוק לכל דורש. והזעקה הקיפה את כל הארץ, כאלה היו אותם ימים. עד שבאו הציננים הכלליים, ודרשו בכל תוקף להעניק לכל פרט בארצנו את חופש הפרט. מאז מחלקים התרי יציאה לכל דורש.

בדרך כלל, משתדלת כל מדינה מתוקנת לחוקק חוקים שהאזרח יכול לעמוד בהם. אין היא מעוניינת להפוך אותו למפר חוק. גם האמריקאים קמו יום אחד וביטלו את הפרוהיבישן, שהפך חלק ניכר מאזרחי אמריקה למפירי חוק. אצלנו, משום מה, איך שמתחשים עדיין בשכל הישר למטרות ישר רות. הישראלי הנוסע לחוץ לארץ אינו רשאי לקחת עמו מטבע חוץ. אם אינו מהמעטים המאושרים שזכו לקבל הקצבה רשמית של מטבע חוץ, עליו לצאת את הקצבה עם 10 דולרים בכיסו. ב-10 דולרים אלה הוא עזיח, לכאורה, להתקיים חושים ושנים. אפילו האידיוט המופלג ביותר במשרד הוציא יודע שכל העניין הישר למטרות ישר אותו אידיוט יודע שהאזרח היוצא לחוץ לארץ עם 10 דולרים בלבד חייב להכריח את כספו, להפוך למפר חוק.

גן עדן קונסולרי

כיום אין פרוצדורה יותר פשוטה, מאור גנת וגלויה מאשר הברחת הון. מאות משרדים עוסקים בכך ללא שמץ בושה ויראה. המעוניינים מוצאים את הכתובת על קהל. בפרוצדורה עקומה, קרה ונתעבת מוברחות שנה שנה מיליוני לירות והתפוכות לדולרים, לשימושם של הישראלים בחוץ לארץ. מובן מאליו שאיש מהמחוקקים שלנו אינו מעלה בדעתו את המוצא הפשוט: להגביל שוב את היציאה אך ורק לבעלי הקצבה, או לבטל את הפיקוח על מטבע חוץ. יותר מדי אומץ לב ויושר דרושים לשם כך.

אולם אצלנו לא יושבים טפשים. אצלנו יושבים חכמים מחוכמים, האיש הנכון במי קום הנכון. האנשים הנכונים יודעים היטב שכל ישראלי הוא מפר חוק משחר נעוריו, והם מתחכמים אליו. היטב חורה להם שהוא אינו מוכן להסתפק ב-10 דולרים לשנה, אין מה אפשר לעשות? הם אינם יכולים להעמיד בפניו מכשולים, כי הציננים הכלליים עלולים להרים קול וזעזוע ולפוצץ את הקואליציה, התגשמות הגעגועים המשר חיים מואלפים שנה. אולם קיימות גם דרכים אחרות — למשל, לפנות אל כל הנציגויות הזרות בארץ ולבקש מהן להת

בייצור במלוא הקיטור, סרב להצטרף אל הקרטל של מפעלי הזכוכית, שניסה לתכנן את חלוקת הייצור והשווק. הוא דחה אפילו הצעה מושכת של דמי "שב ואל תעשה" במקרה של סגירת המפעל.

אולם את אשר לא עשו הפיתויים. עשה הזמן. בשבועות האחרונים התמוטט שוק הזכוכית בארץ כליל — ופנחס לינק היה זקרבן הראשון: פנה פועלי קריסטל פוט' רו, ובמקום נשאר רק שומר, לשמור על שארית הפליטה.

חוק

אל תשאלו את הרב

בשבוע שעבר היה דומה כי האי קפריסין יהיה חשוב לזוגות הישראליים, העומדים להינשא, לא פחות מאשר חשובה העיירה המדברית רינו לאמריקאים השואפים להתגרש: זו הפעם הראשונה בחולדות חוקי הנישואין הקשוחים של ישראל, שמשדר הפנים איש תעודת-נישואין אורחית, חתומה עלידי מישל מחוץ לימאסול, אשר הוצאה ללואיס ג'ורג' גריבטו ואליס אמאר.

לואיס, אחד מאנשי חיליהם האמריקאי השומרים על שגרירות ארצם בתל-אביב, היה נוצרי. אליס היתה יהודיה. אולם עובדה פשוטה זו לא מנעה את השניים מלהתאהב זה בזה, לתכנן נישואין. אבל הרבנות חיסלה את התוכנית כהרף עין. נישואי תעודות? לעולם לא! "או שהוא יתגרר, או שאת תתגרר", אמר אחד הפקידים לאליס.

לזוגות צעירים, שער. לבני הזוג לא היה כל חשק להמיר את דתם. הם מצאו מוצא טוב יותר, החליטו להעמיד את השלטונות הישראליים בפני עובדה קשה: לואיס לקח את אליס לסיול קצר לקפריסין. הם נכנסו למשרד מושל-המחוז בלימאסול, יצאו משם כעבור רבע שעה כשהם נשואים. הם היו משוכנעים כי הקץ הקץ על כל צרותיהם.

הצרות לא חוסלו. בשובם לישראל סירב משרד-הרישום לשנות את מצבה המשפחתי של אליס בתעודת-הזהות שלה: "היכן אישור הרבנות?"

עורך-הדין הנמרץ משה מירון, אליו פנה הזוג הצעיר, היה משוכנע כי אין צורך בכל אישור. "ישנה אימרה יהודית עתיקה", אמר מירון, "אל תשאלו את הרב — והוא לא יגיד לא!" הוא טען כי העניין נמצא אך ורק בתחום סמכותו של משרד-הפנים, לא בתחום סמכותה של הרבנות, ניהל חליפת-מכתבים מסועפת עם משרד-הפנים והיועץ המשפטי, חיים כהן, ההתכתבות לא הביאה בתחילה כל תוצאות של ממש.

התוצאות לא נראו באופק גם כאשר הועבר לואיס חזרה לארצות-הברית. אליס נשארה בישראל, חיכתה לאשרה אמריקאית — ולהולדת ילדה הבכור.

חוסר-ההוצאות אילץ את מירון להטיל על השולחן את הקלף המכריע: הוא שיגר מכתב דחוף לשר-הפנים ישראל רוקח, הודיע כי אם לא יקבל תשובה חיובית עד ה-7 לנובמבר, יפנה אל בית-הדין הגבוה לצדק בבקשת צו-על-תנאי, ידרוש מן השר להפוע ולתבאר את המצב.

האולימפוס נשא פרי. בשבוע שעבר, כאשר ישב מירון להכתוב למזכירתו בקשה לצו-על-תנאי, הביא הדורר מעטפה מעוטרת בחותמת רשמית: רוקח אישר סופית את השינוי במצבה המשפחתי של אליס.

היתה זו פירצה קטנה בחומה המוצקת של חוק הנישואין המפגר. אולם עורכי-דין רבים קיוו השבוע כי הפירצה תהפוך לשער נרחב, בו יעברו מאות זוגות ישראליים.

אגודות

פריצת האגל

משך חצי השנה האחרונה כיתתה קבוצת אנשים את רגליה ממשרד למשרד במטרה לארגן גרעין לאגודה חדשה. לא היתה זאת אגודה מקצועית או פוליטית: הקבוצה כללה אנשים בני כל המקצועות החופשיים — שופט, סימ, עורכי-דין, רופאים, עובדים סוציאליים — וכל המפלגות. היתה זו אגודה לשיקום האסיר והעבריין.

האגודה למען האסיר לא היתה מוסד חדש בישראל. עוד בתקופת המנדט פעלה אגודה

כנסת

סקירת העיתונות

בראשית השבוע זנח משה שרת את חיר כוכי הקואליציה של ערב בחירות (ראה לעיל). יצא בחליפתו הכחולה הקבועה לבינין פרימן הירושלמי, קרא בעברית נמרצת ביותר נאום על מדיניות החוץ הישראליה, סתיו 1954.

בנאום דיפלומטי מאוד, שתורגם מראש ל-אנגלית וחולק בין עיתונאי החוץ המעטים שבאו לכנסת, התעלם שרת מבעיית הרעת היחסים עם ארצות-הברית (עליהם דיבר ב"קץ"), כיוון עיקר דבריו לאנגליה. כנגד תודה על הודעת שר החוץ הבריטי, אנתוני אידן, לפיה יגנו מעצמות המערב על ישראל ב"מקרה של מלחמה בא הגינוי על איריבטחת חופש השיט לישראל בסופאן בשעת חתימת הסכם הפינוי. היתה זאת הנימה האקטוא-לית של הנאום. ששקרה את הגינוי למעצר בת גלים שנכנס ביום נשיאת הנאום ל-ימו ה-50.

מאבק על הנשמה. הסקר השיגרתי של כמעט כל בעיות מדיניות החוץ הישראליה שבא לאחר מכן לא חידש דבר מלבד מלים סייסניות לברית המועצות, שי היתה שיפור יחסים, הבטחה לפיתוח יחסי מסחר עם סין העממית ואי הזכרת נושא יסודי אחד: גרמניה.

הנאום שלא שוסע, שלא כמקובל, עלידי אף קריאת בניינים אחת, סוכם בארבע מלים של "כ"כ מפ"ם תנן רובין, שהדהדו בכנסת, הפכו לסיסמת היום. אמר רובין כשנחצה הברית האחרונה של שרת: "בה נגמרה סקירת העתונות!"

אחר ירדה הכנסת לרמה הנמוכה הרגילה של דיון על מדיניות חוץ: כל מפלגה שלחה מלהגי סיסמותיה. מאיר ארנוב התחנך עם האנציקלופדיה הסובייטית, משה סנה הכחיש נרגשות כאילו הביע את דעתו שהיהודים אינם עם.

אולם "כ"כ אחד בא על סיפוקו. היה זה אליעזר לבנה ששמע מפי שרת חזרה מילר לית כמעט על הצעתו האחרונה לשלום עם ערב. אחר שתאר את מדיח-נגיב גמאל עבד אל-נאסר במונחים לא אוהדים ביותר: "השלב הבא הוא מאבק בין מדינת ישראל ו"בין שליטי ערב על נשמת המוני הערבים בארצות ערב."

תעשייה

כוס הדמעות

בשבוע שעבר שרו מכוונותיו של מפעל גדול באזור התעשייה בחולון את שירת הברבור שלהן. השערים הכבדים נסגרו. הארובות חדלו להעלות עשן — ויחד עם תמורת העשן האחרונות נמוגו גם תקוותיו של התעשיין, פנחס לינק.

כאשר עלה לינק מהונגריה, לפני חמש שנים, הביא איתו סכום כסף, התחיל לחפש מפעל נושאר-החיים להשקיע בו את הונו. החיפושים לא היו ממושכים: המוצר היקר ביותר באותם הימים היה כוס-זכוכית. דר-כייבאו הכוסות היו חסומים. המפעל המיקומי בראשון-לציון סיפק רק חלק זעום מן הצריכה. המסחר בכוסות פרח בשוק השחור.

היתה זו הזדמנות מצויינת להרוויח הון תועפות. לינק נהג את עיניו בכוס — יותר נכון, במפעל-הכוסות הקטן קריסטל שהוקם בחולון. הוא השקיע את כספו במפעל, הרחיב אותו, העבירו לאזור התעשייה החדש בחולון, החל ליצור סרוויסים למים, שהיו מורכבים מצנצנת ושש כוסות, במחיר של 3,600 ל"י הכרוכים — פי חמישה מערכה של מערכת-כלים דומה בחוץ-לארץ.

מפעלים מתחרים. במשך זמן מה שיגשגו העסקים להפליא. אולם עם ראשית המדיניות הכלכלית החדשה, הפכה הכוס המכניסה החללים לכוס של דמעות: הברקש לסרוויסים של לינק ירד. מפעלי-זכוכית מתחרים צצו בכל רחבי הארץ. מחירי חומרי הגלם ושכר-העבודה העפילו מעלה מעלה, בה בשעה שמחירי מוצרי הזכוכית ירדו פלאים.

לינק לא נכנע על נקלה. הוא המשיך

מטוס זה לוקס

הצלחות המעופפות - פלישה זכוכית אחר!

קרא ב"מטוס" לצעיר

קצינים גבוהים במטכ"ל האמריקני מודים כי הצלחות באות מכוכב אחר.

כן מכילה החוברת מאמרים ורשימות רבים.

- ילדותו של מרלון ברנדו
- מזור — אבל אמיתי!
- שני נוקדאטים בקרב אחד
- נסה כוחך בבלשות
- האדם שלמד לטוס מהצפורים
- מה גבול הסכל של ג'ון האדם
- המוסיקה העתיקה בירת בעולם
- אמנות ה"מתיחה"
- כלשים במרחבי הטונדרה
- סיפור מדעי דמיוני שלם. המשמר על הירח

הגיעו

זכונות כתיבה חדשות מקוריות עבריות

CONTINENTAL

למכירה בלירות ישראליות

ההספקה מהמחפן

נא לרשום את המספר החדש של הטלפון שלי 5—0—3—2

ברמ"ט. ת. א. אלנבי 111

למכירה

בהזדמנות יוצאת מן הכלל

זכונות פ"ג'ו 7/1946

במצב טוב מאוד, טסט לשנה ובטוח מקיף.

לפנות: גר' הדריקן, כביש פ"ת

ליד רחוב נחמני, לטוביה.

ארגון דאשראי
בע"מ

רחוב אחיהעם 11
תל-אביב

דומה, לאסירנו, אולם או היתה לה מגמה מדינית בלבד: ליצור קשר עם האסירי הי עברי, אשר היה ברוב המקרים מדיני, ולעזר למשפחתו. עם קום המדינה שוחרו כל האסירים המדיניים — והאגודה מתה מות טבעי.

לא חזרה לשעור. האגודה קמה לתחייה רק לפני ששה חדשים שעה שנפגשה קבוצה מצימצמת: השופט ברוך גלעד, עורכי-הדין יצחק שבו, אלי אלרואי ורם סולומון, מי שהיה הנציב הראשון של בתי-הסדר בישראל. הפעם היו מגמות האגודה שונות על חלוטין: עתה היה זקוק לטיפול וצורה לא האסיר המדיני, כי אם העברין הפוליטי.

רם סולומון, קרימינולוג מבולגריה יפה תואר ועדין-הליכית, אשר חזר בשעתו מי סוירה-השלמות על פני בתי-הסדר המדיניים, גווש רעיונות מתקדמים, היה דרוך לפעולה. קרא הא: "צו השעה לפיכך את מעגל הקסמים דרכו חזר העברין לבית הסדר בקביעות. האסיר משתחרר, איש איש ניו מוכן לתת לו עבודה, איש אינו מוכן לתת לו לינה. היא פורץ — וחוזר אל השער המוכר לו."

השבוע נסתיימו פעולות הגישה של גרי עין האגודה החדשה. המשא-ומתן עם גותני העבודה בכוח התקדם, רשימות החברים לי עתיד הושלמו. רק שאלה אחת נשארה פתוחה: האם ירצה הציבור הישראלי לתמוך באגודה החדשה ולנסות לפרוץ את המעגל הקסמים?

משטרה

97.5 %

5176 שוטרים, 371 שוטרות, 418 קצינים ושתי קצינות שנעזרו, בין השאר, ב-111 כלבים (מהם עשרים כלבי גישוש), 95 סורי, סמונה מכונניות להובלת אסירים, שש ספינות משמר וכמה אחיזות סויר טיפלו בשנה שעברה בקרוב ל-175 אלף עבריות (מהן כמאה אלף עבריות תנועה). 66 מעשי רצח, 125 מעשי שוד ו-30 מעשי אונס. אין זה אלא סיכום שטחי ביותר של פעילות משטרת ישראל בשנת 1953, כפי שסיכמה בדי"ח השנתית, שהוגש בחודש שעבר עלידי המפקח הכללי של המשטרה, יחזקאל סהר, לשר המשטרה, בכור שלום שיסרית, ושפורסם השבוע.

כי המשטרה, הזוכה בממוצע יומי של 150 קריאות 999 — מספר הטלפון שחיוגו מביא את המשטרה לאורח הזקוק לעזרתה

כלא-אמיתית זוכה להסבר המתאים בדו"ח: "הורעות אלה נגרמות על-ידי יצר נקמה, רמיון חולני, הרטה על מעשה שנעשה בשעתו מרצון ונסיון — לפעמים מוצלח — להכריח איש לשאת אשה."

אך בסופו של דבר מופנית עיקר תשומת לב של המשטרה לפושעים: היא הצליחה לתפוש כל רוצח שלישי (שניים האחרים הם על-פירוב מסתננים החוזרים אל מעבר ל-גבול), כמעט כל עברין מין, כמעט כל מחזיק רכוש גנוב.

עוד יותר גדולה הצלחתה של המשטרה בשעת החשבון הסופי: היא זכתה ב-97.5% מכל המשפטים שהיא הגישה נגד עבריינים ופושעים.

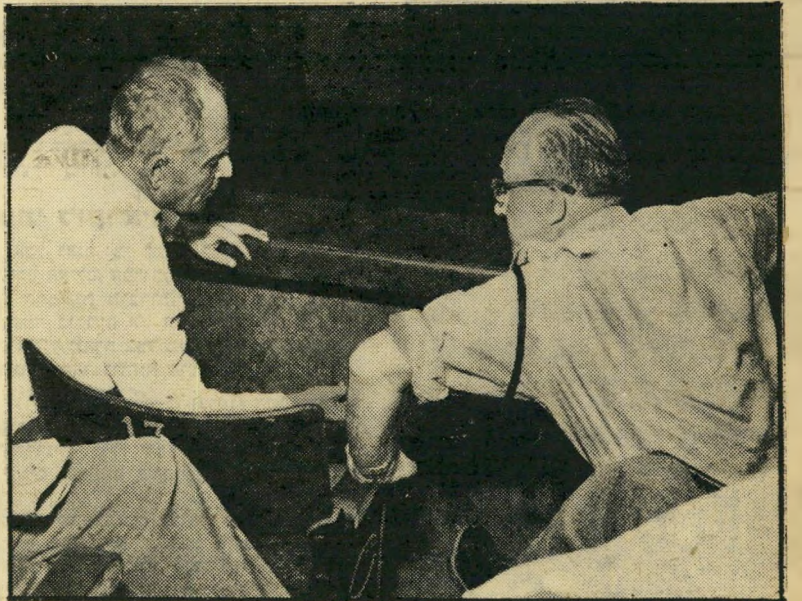
זכויות האזרח בתי-הספר למושלים

שוקיי קאון נכנס לחדר-המורים של בית הספר הערבי באדיינסאנס, חיפה, נעל אחיו ריו את הדלת. השעה היתה שעת-ערב, וי אחריה התלמידים עזבו זה עתה את כתב-היד. אולם עובדות-יומו של קאון, המנהל הנמרץ וכסוף-השעיר, רק התחילה. עתה היה עליו לתת שיעור מיוחד במינו לתלמיד מיוחד במינו: אברהם כהן, המושל הצבאי של הגליל המערבי.

הפגישה — או ליתר דיוק ההתנגשות — הראשונה בין המורה ותלמידו, היתה בי ראשית השנה, כאשר קם קאון והפך לדב' רם של 200 מאנשי כפר מולדתו, בענה, ובני הכפר הסמוך, די-אל-אסד, שלח בשמם תזכיר לנשיא מדינת ישראל: "הממשל ה' צבאי מנשל אותנו מאדמותינו... הוא נותן ליהודים זכויות על המחצבות שלנו, אינו מניח לנו לחצוב."

אפשר שהמושל הצבאי לא היה שם לב לתזכיר, לולא שלח קאון מיד לאחריו מברק חריף ליושב-ראש מועצת-הבטחון של הי"א: "ישראל רודפת את המיעוט הערבי... אנו קוראים למועצת-הבטחון לנקוט באמצעים יעילים להפסקת שיטות נאציות אלה." מועצת הבטחון בוששה להשיב על המברק, אולם הממשל הצבאי הגיב במהירות: תנועה תיו של שוקיי קאון הוגבלו לחיפה, וגאסר עליו לבקר אצל משפחתו וידידיו בכפרי הי גליל המערבי.

מלחמה תרבותית. לאחר ששה חודשים של גלות מאונס בחיפה והתרוצצויות על פני משרדים ממשלתיים תוך נסיונות נואשים לקבל היתרי כניסה לבענה, או למג'ר

מפקח כללי סהר עם שר משטרה שיסרית מלבד מקלעים ורובים, מקרר חשמלי ופנטר

דל כרוב, מקום שם יש לו בתי-כר, החליט קאון ללמד את המושל הצבאי לקח: הוא ישב וכתב לו מכתב קצר: "החל מהיום אני מכריז עליך מלחמה תרבותית. מדי יום ביומו אשלח לך כי-ער בהתנהגות תרבותית." השיעור הראשון: כיצד להיות מושל צודק. בעקבות השיעור הראשון באו שיעורים אחרים על נושאים שונים: הברכה שבכאב, אי-השחיתות שבעונש, היראות להתנהגות ה' גנת, אולם התלמיד לא הראה כל סימני התקדמות, אפילו לאחר ששינה קאון את שיטתו, החל שולח העתקים של השיעורים ה' מאלפים לשר-הפנים, שר החוץ, שגרירות ורות ועיתונים ישראליים.

— יכולה להתנאות בהישג גדול: היא הצ' ליחה להביא את ממדי העבריינות במדינה לירידתם הראשונה מאז תום מלחמת העולם. לנוכח הישג-סוד זה מושמת בצל ה' רשימה הסטטיסטית של החרמות המשטרה הכוללת 16 מקלעים, 58 תת-מקלעים, 170 רובים, 271 אקדחים, 26 מכשירי ירייה ב' צורת עטים נובעים (של המחחרת הירושל' מית) וגם 2167 שעונים, חשע מכונניות, מק' רר חשמלי ופנטר.

לפעמים, נסיון מוצלח. המשטרה אינה מסתפקת בסופים, דואגת גם לנפגעים. ה' עובדה שכל תלונת אונס שנייה מתגלית

נכ סו לאחת החצרות, לשחות ממיה-ברו אשר בה.

עודם מרחים את צמאונם, והנה הפגיעה על מרפסת הקומה השנייה של הבית קר סמת טובה, בדמות אשה לבושה חלוק צבעוני, היא קראה לשני הצעירים ואמרה: "מסתובבת כאן להקה שלמה של אוזנים. הא! הם שלכם?"

"כן", השיב משה ללא היסוס. "קחו אותם", אמרה האשה, "הם מקימים רעש, ושניים מהם כבר מתו."

עשרם אוזנים! איזו מתנה קסמים! משה וחברו דודו לאשה הטובה, הוליכו את להקה-האוזנים עד מלון קסטל, הסעינו אותם על מזונית, הסיעו אותם לרחוב גור דון.

רת

סלון בבית הכנסת

לפני חודש, בשמחת תורה, נתכנסו חברי המשמרת הצעירה של הפועל המזרחי בירר

צעירי "הפועל המזרחי" רוקדים בבית-הכנסת במקום הורה חסידית, טנגו וסמבה

בהגיעם לפינת גודו-דינגו, התברר ל' שניים כי הכסף אול מכיסם. אולם הם מצאו מוצא, שילמו לנהג המונית באחוז שמן. לאחר מכן ניגש משה לבעל קפה פרס הסמוך, מכר לו עשרה אוזנים בשתי ל' רות האוזן, שחט אותם בגן-בית הקפה."

אינני עורץ-דין. "כבוד השופט", אמר משה נאדיר בסיימו את סיפורו, "הייתי בטוח שהאוזנים אבודים, והיות ואנני עורץ-דין, חשבתי שאני יכול לקחת אותם. איני מבין הרבה בחוק, אדוני."

השופט, אליעזר זליקסון, נהנה משפע הדמיון שהושקע באגדה המרתקת. אולם בהיותו אדם מבוגר, נאלץ השופט להתחשב גם בעובדות פרוזאיות יותר: משה נאדיר לא היה חדש באולם בית-המשפט, היו לו כבר שבע עבירות קודמות. על כן היה שכרו של משה שונה לחלוטין מן השכר שהוקצב לשחרוראד על אגדות אלף לילה ולילה: הוא וחברו נדונו לשלושה חודשי מאסר על תנאי ותשלום כל הנוק.

רחובות

שני חתולים בשק

החיר האמריקאי הצנום וגבה-הקומה, הווארד גייקובס היה מלא תמרון. הוא בא לארץ הקודש כדי לחזות בפלאותיה היסטוריים, אולם הפלא הגדול ביותר נשא דווקא אופי מודרני: בהגיעו לרחובות, נת קל בשני בת-ימלון מחחרים, השוכנים בבית אחד. "דבר כזה לא ראיתי אפילו בניו-יורק צפופות-החושבים!"

השבוע הוסבר הפלא על-ידי משה ארליך, בעל המלון הראשון: ב. יותו חייל משוחרר ממלחמת-העולם השנייה, קיבל ארליך מאי (המשך בעמוד 12)

ה ארץ

ל-לן רוח-הזמנים החדש, אשר ישאר בת קפו עד אפריל 1955 (מע' ריב).

שלמה מרדכי, תל-אביב. מכנים להסיע את הקהל לכל הי רחובות.

לפי הדיעה השלישית צריכה להי' תן תופת לבעל-מקצוע בלבד (ידי' וות אחזרנות).

אליעזר נווה, תל-אביב. ...הפועלים השחורים יקבלו מש' כורת ג'עדן.

השערוריה מול הבד

מאת מ'כאל אלמו

הירח הוא כחול

תוצרת ארצות הברית. כתוב בידו פ. יו. הרברט ומכונים בידו אוטו פרימנגר. כהש" תחפוט מני מאקנאמרה, וויליאם דוליי, דוד ניבון, דון אדמו, טום טאלי.

לוקרציה בורג'יה

תוצרת צרפת—איטליה. כתוב בידו ססיל לורד, ז'אק סנור וכריסטיאן ז'אק ומכונים בידו האחרון. בהשתתפות מארטון קארול, פדרו ארמנדאריז

הים האכזר

תוצרת בריטניה. כתוב בידו אריק אמבלר לפי רומאן מאת ניקולאס מונסארה. מכונים בידו צ'ארלס פרנד, בהשתתפות ניק הוקינס.

בעיות (כמו ענין המסים הכבדים, היחס העיון כמעט לסרט הישראלי) ולקויים במערכת הבידור החשובה (מבחינה כמותית) כמדינה. ישראל היא הארץ שבה הלהיטות אחרי הסרט היא העצומה בעולם. הקהל, בלהט טרופו אחרי הקולנוע, מקבל את כל ההתעללויות בו, הקטנות והגדולות, באומץ לב (אי אדישות).

סרטים

בתולה פו!

קהל ממורמר נאלץ לחזות השבוע, בקול-נוע אורינון, תל-אביב, בסרט שחלק ניכר מן השירה שלו לא הופיע בתרגום העברי. האשם: הצנזורה הישראלית שאסרה את גוסטון ה' עברי של כמה וכמה שורות בהירה הוא כחוג שנראו בעיניה עשויות להזיק למוסר הציבורי משום שהן כוללות את המלה הפורנוגרפית "בתולה". כפי הנראה סבורה הצנזורה שיודעי אנגליה, מתורבתים משאר התושבים בישראל, לא יתעורר ייצרם המגונה למשמע המלה המכוערת הזאת. שיא חדש באסורים של נטורי מוסרתא של משרד הפנים!

אשר לסרט עצמו, הריהו עיבוד נאמן של מחזה קופה אמריקאי אודות נערה צנועה ה' מדברת כפרוצה (בעלת השכלה כלשהי) וה' רושם (הטוב והרע) שהיא עושה על כל שומ' עיה (ראה מחזה). אין בו הרבה בשר, אבל במעט שיש יכולים שחקני קומדיה פתחים כויליאם הולדן, מגי מקנאמרה ודוד ניבון לנעוץ את שיניהם ולהחלות באוויר קרוב ל' שעתיים, לעליצותם הרבה של מרבית הצופים.

הגבורה הגדולה

האברסט הוא הגבוה שבהרי תבל. שלושים שנה ניס' אנשים אמיצים להעפיל אל פסגתו, ולא הצליחו. אחדים אף נתנו לו את חיים הצעירים. רק בשנה שעברה עלה בידו קבוצה בריטית לנצח את ההר. מבצע הגבורה הגדול הזה מתואר בהצלחה ניכרת בסרט העובדתי כבוש האברסט, שצולם עלידי צלמה הרשמי של המשלחת.

תמונות צבעוניות נותנות מושג מה הגם שלא שלם. כפי שאפשר לשער — מן הקשים העצומים והסכנות שעמדו על דרכם של המפלים.

כשיר הלל לגבהים ולאנשים הבזים להם, כיבוש האברסט הוא מבצע קולנועי נדיר — ומוצלח ביותר.

שתי לוקרציות

אבל גאנס, מי שהיה במאי גדול בתקופת הסרט האילם, הפך במאי לאיגדול, כאשר הח' לו התמונות מדברות, הפיק (1936) את לוקרציה בורג'יה א', והו סרט איטי שהשפעת הראיניו ניכרת בכל מטר מאורכו, נראה פרי מיטיבי מאד כשהוא מוצג בארץ עתה.

לוקרציה בורג'יה ב' (1953) הוא המלה ה' אחרונה של הטכניקה הקולנועית האירופית המודרנית, כולל שפע רב של שדים גלויות ושתים חשפים שהבולטים בהם שייכים ל' מארטון קארול, אשת הבמאי כריסטיאן ז'אק, היועץ יפה היכן נעוצים כשרונות אשתו (ראה מחזה). אולם פרט להצגת ערוה זו* יש בו בסרט כמה וכמה צילומים מרהיבי עין, משל מצלמתו של כריסטיאן (במעגל) מאטראס, גדול מסריטה של צרפת. עבודתו הגהדרת של מאטראס היא נקודת אור יחידה (פרט לערוה) בנסיון מורד זה להלבין את חטאיה של אחת הרוצחות והיצאניות הגדולות ביותר בהיסטוריה.

יומן החדשות

מה מעשיהם?

במאי צרפת עסוקים. הרי כמה מסרטיהם החדשים:

- ז'אן (הסימפוזיה הפאסטוראלית) דלא' גואה: כלבים ללא שרשרת.
- קלוד אוטון (שטן הבשרים) לארה: מקרה הרעל.

* אשר הוהימה אפלו את מבקרו של הארץ שדרש את איטור הסרט.

אולם יומי ישראל מכילים אחוז כה רב של פרסומת חסרת ערך וענין עד שנוצר מצב מגוחך ביותר ביותר: לא בלבד שמוכי' רים לך, לקהל, את הזכות להיכנס לאולם, אלא גם, בהיותך בתוך האולם, מוכרים ומפרסמים את תשומת לבך ומאלצים אותך לראות בחשיכה סרטי פרסומת (ערוכים בחוסר טעם משוע) על אודות סיגריה מסור' מה שלא בלבד שלא תזיק לריאליזם אלא אף תוסיף לך בריאות, או בנק שפלדת קופותיו חוקה מכל הפלדות שבבנקים ה' אחרים.

אכן, גם בחוץ-לארץ נוהגים להציג סרטי פרסומת, טוענים מביאי הדוגמות (הרעות) מן הניכר. אבל שם, הם שוכחים לצייין, אין הגבלה כה חמורה על אורך ההצגות.

ענין זה של הגבלת הזמן הוא אחת השע' רוריות הגדולות של עסק הקולנוע. שערוריה גדולה בשעתיים היא העובדה שהשערוריה הזאת אינה ידועה לקהל הרחב, אך שערוריה גדולה פי שבעים ושבעה היא העובדה שה'

קהל אינו מקים שערוריות. עכשיו, לאחר ששפכנו את המתנו על הניר, נסביר:

לפי הסכם בין האיגודים המקצועיים השור' גים לבין בעלי בתי הקולנוע אורכה המאכ' סימאלי של הצגת קולנוע (כולל יומנים, סרטונים, הפסקה וכר') הוא שעתיים. באם התכנית נמשכת יותר משעתיים יש לשלם לעובדים תשלום כפול מן הרגיל.

ואם, אתם עלולים לשאול (תמימים שכ' מותכם!), אורכו של סרט הוא שעתיים ומשהו? אי, קהל הקריו "נכבד", מקצצים את המשחק במספריים קטנות (כמו שאירע לסרט טפורי או. הנרי) הזה ומכניסים את הסרט (ואותך) למיטת סדום משונה זו.

מבלי להיכנס לעובי הקורה של הבעיה (מובטחני כי כל הצדדים ישלחו למערכת מכתבים שבהם יוכיחו את צידקתם המלאה) ברור בהחלט כי הסובל האחד הוא — יפה נחשת! — אתה עצמך, הקהל הנכבד.

למה צנזורה?

וכיון שאנו עומדים בפרשת קצצים עלינו להזכיר את הצנזורים. לעבודותם של אנשים אלה, שבעלי רצון טוב הם, ומתחבטים בבעיה קשה, כדאי להקדיש פעם בירור מקיף יותר. אולם לדעתי יש להזכיר בהר' דמנות זו החלטה אחת של הצנזורה המהמה סכנה חמורה לילדים ולנוער. החלטה זו נובעת מגישה מזוהה ביותר: הצנזורים מסרבים לתת לסרטים "מסוכנים" (לדעתם) את הגושפנקה "רק למבוגרים" מאחר שה' מציגים מנצלים אותה לתועלת המסחרית. אולם מאחר שרק אחוז קטן של סרטים מתאים לילדים, אני מציע שהצנזורה תצא מנקודת השקפה הפוכה: כל סרט אסור לילדים, פרט לאלה המקבלים את הגוש' פנקה "גם לילדים".

אם אין הצנזורה עושה מאומה כדי להגן על הילדים (לא משום חששות ולא מן הסאדוזים של סרטי הפשע) לשם מה היא בכלל קיימת?

...

המקום צר מכדי שאמנה עוד כמה וכמה

ובכן, פסטיבאל הסרטים הישראלי הרא' שון (בחיפה) בא והפסטיבאל הלך. הקהל הרחב לא זכה, כמוכן, לראות את הסרטים, שהוצגו בפני יחיד סגולה בלבד. אבל אל דאגה — הוא יראה אותם תוך החדשים הקרובים והוא ישלם בשביל התענוג הזה סכומים גבוהים. הוא יעמוד בתור ארוך ליד קופות קטנות שאינן מסוגלות לשרה תורים ארוכים ויאלץ בסופו של דבר, לרוב לקנות כרטיס מספסר המשתף פעולה עם "איש מבפנים". כאשר יהיה הכרטיס בידו הוא יעמוד בתור ליד כניסות צרות שלא נועדו לשמש המונים.

ולכשיזכה סוף סוף לחדור פנימה, ימצא את עצמו באולמות לא נוחים רבים מהם מזוהמים ומעלי צחנה, ישב בכסאות עץ קשים, יראה סרטים מקוצצים בירי מפיצים, מציגים, צנזורים ולעתים קרובות בירי מכר' נאי הקולנוע. הוא יאלץ לשבת בהפסקה (מיותרת בהחלט!) ולראות על הבד הפרעות שאינן מענינות אותה. חוק ממשלתי יאלץ אותו לחזות ביומנים ישראלים העושים רושם כאילו הופקו באיזו חצר אחורית בתחילת המאה. כל אלה בליחי הפרעות מאורגנות של קבוצות חוליגנים רעשנים המשתלטים על חלק מן האולם בכל הצגה, ואשר הסדרנים והשוטרים האמיצים אינם מעזים להשתקם.

ועדיין יש אנשים הסבורים שישיראל היא מקום מתאים לעריכת פסטיבאל סרטים בינ' לאומי!

רק על סרטים טובים

אני יודע כי באומרי את הדברים האלה קבל עם אני מסכן את עצמי. עולם הקולנוע שלנו הוא קטן ומסוגר ואנשי הסרטים דפה יצורים מעודנים נוחים להעלב. טלו למשל מפין סרטים שנקרא לו, מטעמי חיבה, "אלמוני".

לאחר שראיתי אחד מסרטי (כלומר, הוא קנה את הסרט לאחר שהוכן, לא נשל, חלילה, חלק ביצירתו) שאלני לדעתי. אמרתי לו. הוא החויר.

"אם אתה אמנם סבור", הגיד לי, "כי הסרט רע — לא אחוכך אתך על כך——" הודיתי לו.

"אולם, אנו, אל תקלקל את עסקי. אל תכתוב עליו בקורת!"

הבקורת, כמוכן, נכתבה. אולם מספר האנשים שלא התחשבו בדעתי היה עצום: הסרט היה להצלחה קופתית. מר "אלמוני" עדיין כועס עלי.

מפין אחר, שנקרא לו מטעמי חיבה, "פלמוני" הודיעני בחגיגות — לאחר שפר' סמתי בקורת על סרט "שלו", שאינו "מכיל" ב" עור. מאז יש לי תאבון כפול. הוא נחשב (בעיני עצמו) למומחה הגדול ביותר לסרטים משובחים בישראל ובחלק ניכר של העולם הרחב, והוא נעלב מאד על שהבדלים שאמרת על הסרט לא עלו בד' בבו עם השבחים שהובאו בחומר הפרסומת שחילק למבקרים. ואשר נכתב עלידי אנשי האולפן. מפין שלישי, שמטעמי חיבה לא ניתן לו כל כינוי, מנסה, לפני כל הצגה, להסי' ביר לנו את הסרט. עד היום מעולם לא הציג — לדבריו — סרט רע. הוא כועס מאד על כל איש שמעז לחלוק על דעתו.

אתם רואים, קוראים נכבדים, עם מי יש לנו עסק בעולם הקולנוע הקטן שלנו? למולנו כולם בחורים טובים בסופו של דבר, אף על פי שטרם הגיעו למסקנה כי בקורת רעה עוורת לקופה. ראו מה עוללנו למר אוזו המסכן בבקורתנו הטובה!

אחוז הפרסומת

הבאתי את הדוגמות הללו כדי להראות באיזו קלות ומתוך איזה בטחון משליכים עפר בעיני הקהל שלנו. לא המפיצים הם האשמים היחידים. טלן, דרך משל, את היומנים הישראליים. אין כל מפק שיומא, תהי רמתו הטכנית והאמנותית אשר תהיה, יש לו בסופו של חשבון ערך היסטורי רב.

במהלומה אחת את עינו של דון ולוקה את פאסי חזרה הביתה. בשנה מאוחרת יותר חוזרת פאסי אל דירת דון (תמונה 5), אולם שוב פורצת ביניהם מריבה. רק ביקור נוסף על גג בנין האמפייר סטייט יחזיר את האהובים זה אל חיקה של זו. כי אחרי הכל האהבה פורחת גם בלבן של ערות תמימות בניו יורק רבתי הידועה, כביכול, בשחיתות המידותיה הרבה.

בהעדרו של דון נכנס אל הדירה שכנו, זוד סלייטר, המחפש את בתו סינסיה (תמונה 3), לשעבר ידידתו של דון. פאסי מוצאת חן בעיני דוד, דון חואן מנוסה, שאינו מהסס לחזור אחריה. דון נכנס לחדר ברגע לא מתאים (תמונה 4) ובין שני הצעירים מתפתח ויכוח סוער. כאשר בא לדירה אביה של פאסי, שוטר ברוקלייני בעל אגרופים, הוא משחרר

דוד גרשם, מהנדס צעיר, ופאסי אויניל, המתעתדת להיות שחקנית, נפגשים על גג בנין האמפייר סטייט (תמונה 1). פאסי נאותה לסעוד עם דון, אולם מאחר שכפתור נשף ממעילו היא הולכת לדירתו לתפור לו כפתור חדש. בהגיעם לדירה יורד מסר סוחף ופאסי, שהחליפה את שמלותיה בחלוק בית של דון (תמונה 2) שולחת אותו אל החנות לקנות מצרכים.

שניצלה על ידי אחד משומרי ראשה הודתה לו על ידי שנתנה לו קצת אהבה. זה הכל. הדוכס היפה מבין לרוחה של האשה האומללה וסולח לה במטה הגדולה אבל הגורל פחות סלחן ולוקרציה מתה עוד בסרט מסתיים הסרט. כל דמיון בין ספור זה לעובדות ההיסטוריות הוא מקרי בהחלט ואין היצרנים אחראים לו.

החתונה מסבירה לוקרציה לבעלה מדוע היא כזאת: חייה של לוקרציה היו אומללים. בעלה הראשון היה חדל אישים ועובדה זו אילצה אותה לבקש אהבות בחיקים אחרים. כן שימשה מכשיר עיוור בידי ציזארה האכזר שהיה להוט אחרי השררה ומשתי חשק (תמונה 3). פעם נחספה לוקרציה מחדר הרחצה המלכותי (תמונה 4) על ידי אויביה, לאחר

רומא 1498. ליל הקארנבל. לוקרציה בורגיה היפה (תמונה 1), אחותו של ציזארה אדונה של רומא, יוצאת אל הרחוב החוגג לבקש אהבה. היא פוגשת בגבר נאה ומתעלסת אתו. למחרת מציגים בפניה את בעלה בעתיד, הנסיך מארגון (תמונה 2). לתמהונה היא מכירה בו את האלמוני מליל אמש גם הוא מופתע, אבל שומר על קור רוח דיפלומטי. לאחר

במאבק האסלנטי הממושך והנורא. הצוות כבר חדל להזדעזע למראה אנשים מרושעים וטובעים, אניות השוקעות במצולות. אז פוגע טורפידו גם בקומפאס רון. רבים נספים, מעטים ניצלים (תמונה 3). ביניהם אריקסון ולוקהארט. הם מועברים לספינה אחרת, יותר חדישה. על סיפונה יעמדו בפני מבחנים אכזריים חדשים (תמונה 4), יעמדו ללא חת עד הנצחון

הגדול הראשון. מות, גיהנום עלי אדמות וגלים. בפעם הראשונה בחייו טועם לוקהארט את טעמה האמיתי של המלחמה. האויב מתחזק. מתחזקים גם אנשי הספינה. החיים נמשכים. לוקהארט מתאהב בחיילת צעירה (תמונה 2). לקצין אחר נודע שאשתו השחקנית בוגדת בו. אבל מעל לכל מרחפים ענני המלחמה. הספינה משתתפת

שנת 1939. הקורביטה המלכותית קומפאס רון (תמונה 1) היא אנית ליווי מסוג חדש לחלוטין. רק אחד מכל אנשי הצוות, לויטננט אריקסון הוא ימאי מקצועי. האחרים הם אזרחים שהפכו ספינים כמו לוקהארט שהיה עיתונאי. הקומפאס רון יוצאת לפעולה. גלי הים מסלסלים אותה באכזריות, אולם היא מוכיחה את יעילותה. דונקרק: הקרב

הנאשם: סמל משטרה מתחנת רמת גן מוביל את הנאשם ברצח, יחזקאל זלינגר, לבוש החאקי וכבול באזיקים לבית משפט השלום לחקירתו המוקדמת. זלינגר, שהוקף משמר שוטרים, נהג בשקט, נחתע ממבטי שכנים רמת גניים זועמים שהוסלו בו ללא הרף במרבית זמן החקירה.

במשפט: סניגורו של הנאשם, ד"ר יעקב גיל (ליד החלון) הרגיע את הנאשם בשעת הפסקה בחקירה, כשהוא הביע את התנגדותו העזה לכל צילום. כתב העולם הזה היה היחיד בין כל הצלמים שהצליח לצלם את הנאשם בין נסיון הסתתרות אחד לשנייה.

הקהל: אולם בית המשפט מלא פה-אלפה כשהשופט חיים שטיינברג פתח בחקירה המוקדמת. מלבד שכנים מן הבית המשותף בלט בין הצופים בנו בכורו של הנרצח, אפרים שיטב נדהם ומתוח (ליד החלון, בחולצת חאקי פתוחה) עקב בעירות אחד כל-מלה שהושמעה.

השבוע, כאשר התברר המשפט בבית המשפט השלום, חיפה, נוכח פואד כי עדיין יש אנשי שים המוכנים לעזור לזולת, אשר נכנס ל"עסק ביש על לא עהל בכפו: שופט השי לום, אברהם נוימן, שמע את עדותם של זיוה בראונשטיין ושרה חמים, קבע כי בי מגעו של פואד בגופה של זיוה תוך כדי הרמתה על האופניים לא היה כל מעשה מגוי נה, ויכה אותו מכל אשמה, ציין בפסקיה דין: "דמינה של לידה זו (המתלוננת) הוא ע"מאד... היא סחדה מפני הנאשם עוד לפני עלותה על האופניים".

הויכוח לא שימח את פואד: הוא יצא מאולם בית-הדין בראש מורכן: מעצרו ו"האשמה שהודבקה בו גרמה לפיטוריו מן הגנרלי, בה עבד ארבע שנים. מעתה והלאה

(12), יורה כדי להפנות את האופניים לאחור, לא הצליחה לשוב ולהגיע אל המושב. פואד שהגיע למקום מיהר לעזור לה שנית, אחוז בה והעלה אותה על האופניים.

חשדות כבדים: להיטותו של הצעיר הערבי לעזור לה עוררה בניה חשדות כבדים: בעשר שנותיה הקצרות הירבה היא לשכוע על אנשים מפיליאמיה המיוססים ברחובות, חוספים לידות ורוצחים אותן. היא ידעה גם כי בכל מקרה שנתקלים באדם כזה יש לפנות אל המשטרה.

הוריה של זיוה פנו אל המשטרה, מיד ל"אחר שהיא סיפרה להם על הפגישה, ועוד בו ביום אכל פואד את הפרי המר של נכור נוחו לעזור לזולת: הוא נעצר, הואשם ב"מעשה מגונה.

שנה בצבא-הקבע. הוא היה צעיר רגיל, כי כל הצעירים הישראליים.

שמעון לא נבדל מחבריו הישראליים גם בצמאון לראות את העולם הרחב. מיד לאחר שהוריו מצה"ל חסך כמה לירות, נסע לברזיל. הוא אפילו לא חלם שיבוא יום ועתידי אים יקראו לו ולצעירים כמוהו בשם בוגר דים ועריקים.

הכינויים הפוגעים עוררו את שמעון לפעור לה נמרצת. הוא עדיין לא שכה את השפה ה"עברית, אחז כעס, שיגר מכתב דחוף למערכת העולם הזה.

במקום דם, כסף. "איני בא, חלילה, להגן על היורדים", כתב שמעון, "הכנים מ"הם הבאישו את שם ישראל בכל ארצות-העולם. אולם ישנם כאן בחורים רבים, אשר עשו ככל יכולתם למען המולדת. אין הם בורחים, או עריקים. הם מנסים רק להגשים את חלומם, לראות עולם ומלואו".

"היה כאן עתונאי אחד מידעות אחרונות, ששיגר ארצה מאמרים מלאי שואה ליורדים. הוא בא ללעוג לרש בספרו על אחיו של ברזאני, איש לח"י שהתאבד בבית-הסוהר ה"ירושלמי, לפני עלותו לגרדום, אשר נמצא אף הוא כאן. איני מכיר את אותו עתונאי, ואף לא פגשתי בו, אולם יש ברצוני לשאול שאלה אחת: מדוע יכול צרפתי, או איטלקי, לעזוב את ארצו לזמן מה, מבלי שאיש יכנה אותו בשם יורד?"

"זכור לי כי בהיותי בארץ היו הקונסולים הזרים מזמינים את כל נתיניהם לחגוג את החגים הלאומיים של מדינתם: הם ידעו כי בשעת-חירום תוכל המדינה לסמוך על נתיניה אשר הם שם. לא כן הציר שלנו כי ברזיל, הוא חגג את יום העצמאות בחברת כמה עשירים, אשר ישראל זקוקה לכספם, שכה את אלה, אשר נתנו למולדת מדמם. ואין פלא בכך שהוא שכה אותם: פניהם ה"זועפים היו עשויים להעכיר את השמחה. הם לא שכחו עדיין כיצד ציחה הציר על יד דות ברזיל לנדות את "הבורחים", לא לה"גיש להם כל עזרה."

מדוע? שמעון דורון לא הסתפק בתיאור סבלותיהם של הלא-יורדים, שנחשבו ליורדים. בפיו — ובקצה-עטו — היו כמה וכמה שאלות שדרשו תשובה דחופה:

- מדוע לא טרח אף עתונאי לספר על עשירי העדה הספרדית בריו דה-דיאנירו, ש"ערכו קבלת-פנים מפוארת לראש-ממשלת ה"לבנון, קמיל שמעון?"

מדוע לא נפגש כתב ידיעות אחרונות עם כמה "יורדים", כדי לשמוע מה בפיהם?

- מדוע לא שוחח אותו עתונאי עם נור-עריהזהב של יהדות ברזיל, לשמוע את דבריו הבלע של על ישראל? צעיר בן 17 אמר לשמעון לאחרונה: "אפילו אם תפרוץ מלחמה בין ברזיל לישראל, אלחם לצד ברזיל."

- מדוע מותר לשרים ומנהיגי-מפלגות לבלות את חופשתם בחוף-לארץ, ולצעירים פשוטים אסור?

שמעון הניח את העט בידו, השתרע על הרגשו הצר: הוא ידע כי יעבור זמן רב מאד עד שיאותרו כל המוסדות הנוגעים בדבר ל"השיב על שאלותיו.

דרכי חיים

שכר העזרה

פואד סוליימאן עלי, תושב שפרעם, אהב לעזור לזולת. הוא למד עוד בילדותו, בהיותו בתנועת הצופים הערבית, כי העזרה הנה המעשה הטוב ביותר, השתול להגשים את התורה הלכה למעשה.

אולם לפני חודשים מספר התברר כי המע"שה קשה יותר מן ההלכה. באחד הימים, בי עברו ברחובות כפרא-טא, בה עבד, ראה פו"אד לידה קסנה מנסה לעלות על אופניים גבוהים. הוא מיהר אליה, ניסה לעזור לה. היל"דה, זיוה בראונשטיין, סירבה: אביה ציחה עליה להתאמן על האופניים בכוחות עצמה. פואד הסתפק בהחזקת מושב-האופניים. זיוה הצליחה לעלות ולשבת, נסעה משם והלאה. כואד המשיך בדרכו.

אולם הגורל שב והפגיש את שניהם: כע"בור דקות מספר החל לרדת גשם. זיוה עצ"רה את אופניה ליד בית-הכרחה, שרה חמים

גוד החיילים המשוחררים המלצה להקמת בית-מלון קטן ברחובות הוא שכר את הקומה השנייה בביתו של התושב הרחובותי האמיד י. סומרון. שהינו חבר אשד, הקים מלון בן שבעה חדרים. החורים לא עמדו ריקים והפרנסה היתה שופעת למדי.

עסק מצויין. פומרון עקב בעניין אחר רחחיו המצטברים של ארליך, ובסופו של דבר הגיע, כנראה, למסקנה כי המלונאות היא עסק מצויין. הוא השיג רשיון מעריית רחובות, הוסף לביתו קומה שלישית, בת 11 חדרים, הקים בה מלון מתחרה.

ארליך, שראה את פרנסתו מקופחת, מיהר לערייה, ועק חמס. פומרון הוזמן לבירור, טען בהגיון-ברזיל: "קיום המלון שלי מו"עיל לארליך. הוא מושך לקוחות גם אליו." הביורור נסתיים בלא כלום.

תעודות-השלם. נראה כי פומרון חשש כאמת ובתמים כי קיום המלון שלו ימשוך לקוחות גם אל ארליך: ימים מספר לאחר בירור-הנפל נעלם שלט מלוגו של ארליך ובמקומו הופיע שלט פרסומת גדול למלון של פומרון. בעל השלט האבד מיהר למסור תלונה במשטרת רחובות, נתקל בסענה רבת משקל: פומרון הוא בעל-הבית. הוא רשאי לעשות בביתו ככל העולה על רוחו.

השבוע הוסיף בעל-הבית להשליט סדר ביתו הגדול: ארליך קיבל הודעה מעורך-דינו של פומרון כי הוא ייתבע לדין, אם יהיו לחלות שלט המודיע על קיום מלוגו. הוא מיהר להראות את המכתב לראש-העיר, בן ציון הורוביץ, אך נתקל בתגובה אדישה. נראה כי עריית רחובות לא הבינה ששני בתי מלון בבניין אחד הם חומר נפץ, המסוכן אפילו יותר משני חתולים בשק אחד.

דרכי אדם

אכתב מרי

שמעון דורון ישב בחדרו הצר, באחד ה"רחובות הקטנים יותר של ריו דה-דיאנירו, בירת-ברזיל. לפניו היה מונח גל של עתונים ישראליים. כמעט כולם הכילו מאמרים, ש"שפכו אש וגופרית על היורדים לברזיל.

עניו של שמעון הביעו עלבון צורב: גם הוא נכלל בהגורת-היורדים, אף על פי ש"הוא עצמו לא הסיל ספק בנאמנותו לישר"אל: הרי הוא היה חבר באחד מאירגוני-המחתרת, השתתף במלחמת-העצמאות, שרת

המרגריה של פחי האשפה: לפני חנות הנרצח (מימין) עמדו פחיאשפה בדומה לאלה שתוכננו מתחת דירת זלינגר (ראה חץ)

ישכח את חינוכו הצופי, לא יעזור עוד לי איש.

פנעים הן הפח אל הפתח

אולם בית-המשפט השלום התליאביני המה מפעילות בלתי-רגילה, על אף שעה-הבוקר המוקדמת: צלמי-עיתונות תפסו עמודות ל-רגלי המדרגות, התכוננו לקלוץ אל המטרה. המטרה: יחזקאל ולינגר, הנאשם ברצח שב-תאי קרוטוצ'בסקי ברכת'גן, ערב יום-הכי-סורים, חור כזי מריבה ממושכת, אשר פרי-צה בגלל פחיתאשטה, שהוצבו מתחת לחלון-ותיו של ולינגר.

שתי קומות מעל לצלמים היה המסדרון מלא אדם יותר מן הרגיל. עתונאים, קרובי-הנרצח וסתר סקרנים — כולם צבאו בפתח האולם הקטן, שהיה מסוגל להכיל 15 איש בלבד.

פתע נראו בקצה-המסדרון נצוצים כחוי-לים של נורות-פלש. השאון נדם, וכעבור דקות ספורות נכנס ולינגר לאולם, תחת מש-מר של שוכרים מוויינים. אין הם חוששים שהוא ימלט, העיר אחד הנאספים, הם יראים שאנו נפגע בו. ואכן, אנרוסים קמור-צים רבים הונפו לעבר החשור.

מכת-אימה. ולינגר הרגיש היטב כי קהל העויין, אשר סביבותיו, סקר את ה-אולם, הכיר אחדים משכניו, בדרך לשלום-אשה, שישבה מאחוריו. האשה נודעוה. עיניה רחבו מאימה, ואצבעותיה אחזו ב-עזרת במסעדה-הספסל אשר לפניו.

ולינגר לא שב להביט לאחור. הוא היה עסוק במתרחש לפניו. לאולם נכנס השופט, חיים שטיינברג. בעקבותיו בא פרקליט נפת-השפלה רבי-המרק, מנחם בוכחיץ, שנשא ב-ידו חיק מלא מסמכים. השופט הרים את-מבטו, שאל את הנאשם אם הוא מיוצג. ה-חשובה היתה חיובית: יעקב גיל (לפשיץ) מי שהיה חבר הכנסת הראשונה, הוסמך רק לפני זמן קצר כעורך-דין על-ידי האוניברסי-טה העברית, קיבל על עצמו ללמד סניגוריה על ולינגר.

גיל הכיר את ולינגר באיטליה, לאחר מל-חמת העולם, כאשר טיפל בפליטים היהודיים. בהידוע לו כי ולינגר היה בעבר אחד מ-לקוחותיו, מיהר גיל לבית-הסוהר בתל-מונה, הציע לנאשם עזרה משפטית.

מפלגה מן הצחנה. המאבק המשפטי החל. אפשר היה לנחש את קריית-התפתחות על נקלה: התביעה תרוב באשמה של רצח בכחנה תחילה, בה בשעה שהסניגוריה תנסה כנראה, לשנות את סעיף-הרצח להריגה. ה-הבדל בין רצח להריגה היה עדיין גדול, על אף ביטול עונש-המוות.

ולינגר עצמו נראה כמאובן. הוא ישב דו-מם, כשאצבעותיו הקצרות-עבות מחליקות על ברכיו. הוא היה שקוע ראשו ורובו ב-זברים שהשמיע ערה-המטרה, מפסק ראשון אבנר מווס. דבריו של מווס לא היו אלא חזרה על הסיפור שהשמיע ולינגר במשטרת רמת-גן, רבע-שעה לאחר שהלם שש מהלוי-מות'מות בסכין מתוצרת גושטל, גרמניה.

היחסים בין ולינגר לבין קרוטוצ'בסקי לא היו ידידותיים מעולם. הם היו מתווכים לא פחות מיחסיו של יחזקאל ולינגר עם שאר שכניו לבית המשותף ברחוב המדרים 36, רמת-גן. הוא קנה לו דירה בבית לפני שנה, לאחר שמכר את דירתו הישנה, מפני שלא היה יכול לסבול את צחנת פחיתאשטה, אשר נצבו מתחת לחלונותיה.

בבית החדש היו הפחים רחוקים למדי מ-חלונות-הדירה, ובמשך זמן מה זכה יחזקאל ליהנות מאחירה הצח של שכונת נחלת-גנים. אולם ההנאה לא ארכה: עיריית רמת-גן הח-ליטה כי ארבעה פחי אשפה אינם מספיקים לבניין כה גדול. הודיעה להעדה-הידידים כי עליו להציב שני פחים נוספים בצדה השני של החצר האחורית. מזלו של ולינגר איתר-גם הפעם: הפחים החדשים היו עתידים לעמוד בדיוק מתחת לחלונות-הדירה.

הפעם לא היתה לו כל כחנה לחפש מקום-מגורים חדש. הוא החליט להשאר ולהלם, הכריז שהוא לא יניח לאיש להעמיד את הפחים מתחת לחלונותיו, פנה אל בית-ה-משפט המחוזי, ביקש צו-מניעה. אולם השו-טט, יוסף למ, שביקר במקום, נוכח כי אין כל אפשרות להציב את הפחים במקום אחר, קבע כי יש להציבם לפי התוכנית המקורית, אך לבנות מסביבם קיר-בטון.

מלחמה בכל הדרכים. אותה שעה

מקום הרצח — כעבור שעה: צילום סנסציוני זה צולם על ידי צלם העולם הזה שעה אחת בלבד אחר הרצח שכשכתי הוס על הרצפה של חנות המכולת הקטנה, סרס יבשו. נעלל הבית התעתד קרוטוצ'בסקי לצאת לתפילת כל נדרי באופניים (מימין) היה מביא את המצרכים לבתי לקוחותיו. בשעת הרצח עסק קרוטוצ'בסקי בתיקון פחית שמן לאחד ממכריו שביקש ממנו לעשות זאת בשבילו

גם אחד מדיירי הבית שממול שמע את ה-זעקה. גם הוא ראה את ולינגר עוזב את החנות, מנסה לתחוב פחץ מאורך לתוך ח-קי. התפץ החליק ונפל על הארץ, מבלי ש-ולינגר הרגיש בכך. האיש רץ החוצה והרים את החפץ. היתה זו סכין מכוסה דם ורפש. ולינגר המשיך בדרכו, נכנס למשטרת רמת-גן, אמר לסמל התורן, מנשה שם-טוב: "דקדתי אדם".

אבנר מווס סיים את עדותו, וגיל קם לח-קור אותו חקירה צולבת. עורך-הדין שלח את אצבעו לעבר שתי הסכנים הנקיות, ש-הוצגו לפני בית-הדין, שאל: "מדוע ערכתם חיפוש בדירתו של הנאשם והחרמתם את שתי הסכנים?" היתה זו השאלה לה ציפ-תה התביעה: ולינגר סיפר בעדותו כי הוא לקח את הסכין, בה נהרג קרוטוצ'בסקי, מ-בית-החרושה, כדי לתקן משהו בדירתו. או-לם מאוחר יותר, בעת החיפוש נמצאו בדירה שתי סכנים נוספות כאותו סוג: קרוב ל-חדאי שהוא לא היה זקוק לסכין שלישית.

גיל הכריז כי הוא לא יזמין כל עדים לבית-משפט השלום ולא יניח לנאשם לדבר. מאוחר יותר, כאשר שוחח עם העתונאים, הסביר: "יש לי קרהגנה מבוסס על עדויות, אבל אני שומר איתו בשביל הקרב הגדול, שיחנהל בבית-המשפט המחוזי. כאן אני מני-הל רק מלחמה זעירה — ותו לא".

שיא המלחמה הזעירה שהתנהלה בבית-משפט השלום היתה הצהרתו המפתיעה של גיל כי שולחו אינו מייטיב להבין עברית, חתם על כל המסמכים שהוקראו לו על-ידי מווס בהיותו מבולבל. אולם ההצהרה הוש-מה לאל על-ידי ולינגר עצמו: כאשר היד מווס שכל הצהרותיו של ולינגר תורגמו מאוחר יותר לאידיש, קרא הנאשם בעברית שוטפת: "שקר שבשקר!" הוא הבין כל מלה ומלה שנאמרה באולם בית-המשפט.

הליכה היתה ארוכה ומיגעית. אולם איש לא עזב את האולם, או את המסדרון. ב-הפסקה לא הלך איש לאכול כריכים במד-נון: המקומות באולם הקטן היו יקרים יותר מכל.

המקום לא נתרוקן אפילו לאחר נעילת-השיכב. דיירי הבית המשותף סירבו לזוז ממקומותיהם, חיכו שולינגר יורד למטה. הם קיוו כי יוכלו להלום בו, לפחות פעם אחת. אולם הם נחלו אכזבה: השוטרים סיל-קו אותם מן המקום, אחר הובילו את ה-נאשם לעבר ג'יפ, שהמתין בקרבת-הבניין.

השכנים לא חיתרו על נקמתם. קריאותיהם: "רוצח! רוצח!" דהדו באחור זמן רב ל-אחר שנעלם הגייס הירקרק כמורד הרחוב.

אפרים זכר היטב את אשר אמר לו אביו בילדותו: "היה כנה עם עצמך. זהו סוד-האיש".

דומה היה כי שבתאי קרוטוצ'בסקי זכה למצוא אושר. הוא היה עייף, אך מאושר. הוא עמל בפרך משך שש שנים, צרף פרץ-סה לפרטה, כדי לקנות דירה יחנות-מכולת קטנה בבית-משותף. עתה רצה רק דבר אחד: לנח.

לא לסלוח, לא לשכוח. בערב יום-הכיפורים נשלמה הקמת קיר-הבטון מסביב לפחיתאשטה. הדבר נודע לולינגר מפי אחיו, שבא לבית-המלאכה של פלד במיוחד כדי להרגיע אותו. האח ידע כי יחזקאל לא יקבל את הידיעה בשקט, ניסה לשכנע אותו כי בערב יום-הכיפורים חייבים כל היהודים לס-לוח ולשכח. יחזקאל השיב: הסתלק! אינני רוצה לראות את פניך! השעה היתה קרובה לשלוש.

בשעה שלוש כמעט ופקעה סבלנותה של שושנה קרוטוצ'בסקי. הצום עמד להיכנס כל רגע, ובעלה נמצא עדיין בחנותו, עסק ב-תיקון פחית-שמן בשביל אחד מידידיו. פתע הגיעה לאוזניה זעקה חלושה: "אוי!" היא הכירה את קול בעלה, מיהרה לרדת למטה.

בהגיעה אל סף החנות נתקלה שושנה ב-ולינגר, שמיהר החוצה, חוך נסיון לתחוב משהו לתוך תיקו. היא פרצה פנימה, מצאה את שבתאי מוטל מתחת ללפק, בתוך שלוי-ליתרם.

בחנה המשפחה: הנרצח (בחולצה הלבנה) הרבה לבלות עם משפחתו שהיתה מורכבת מאשתו שושנה (מימין) ומבניו משה, 8, ואפרים, 26, ביניהם הוא יושב בתמונה זו, שהיא אחת האחרונות שנלקחי כשמשפחת קרוטוצ'בסקי עוד היתה שלמה והרצח לא פגע בה.

פקודה פוליטית מנעה השמדת

שאנו יכולים לקראו לדגל, קטן יותר מאשר הפוטנציאל של צבאות ערב. מזה נובעות מסקנות לגבי המבנה, המחשבה הטקטית ושותפות הכלל במגמות הלחימה.

עם קטן, שמקורותיו התעשייתיים מוגבלים ושגבולות מדינתו לא נקבעו בהתאם לצורך לשמש מחסום טבעי להתקפה, אלא תוך כדי לחימה או משאומתן פוליטי חייב לדאוג למבנה שיאפשר בלום בשלבים הראשונים התפרצות אפשרית. המבנה הטופוגרפי של הארץ נותן אפשרויות רבות לביטור ולכיתור מצד אויב. צירי תנועה רבים מובי לים לאורכה ולרחבה. יש, אם כן, לדאוג שחלק מכות האדם הלוחם יהיה מוצב בקביעות לאורך הגבולות. וכאן שתי אפשרויות. האחד לרתק חלק ניכר מן הכוחות הסדירים לאורך הגבולות, דבר שאין לשאת בו מבחינה תקציבית ומשום שדחוקו גם יגרור לניחן הכוח — — —

אתה מתכוון שמשקים אלה יחזיקו מעמד עד הגבול?

כן האפשרות השניה מבוססת על חושבי הספר. מבנה מתאים של הישובים, ארגוןם ליחידה הגנתית מתאימה, חימושם בנשק הדרוש לבלית התקפה, חייבים לתת את השתות הדרושה לגיוס עיקר העם, כלומר המילואים, לשרות.

אתה מתכוון שמשקים אלה יחזיקו מעמד גם מאחור קוי האויב המתקדם?

כן. צבא מודרני זקוק לזרם בלתיפוסק של כוח אדם, דלק והספקה. הוא אינו יכול לסבול אידיהתנגדות אקטרי ביים בעורפו. מן הכרח, אם כן, שגם במקרה של חזירה יצטרך כל אויב להקציב כוחות ניכרים לחיסול הסכנה; דבר ששוב מקטין את העתודה האופרטיבית העומדת לרשותו, מחליש את כוח המחץ שלו והופך את מטרותו ליותר מוגבלת.

אם כן, המבנה חייב להיות מבוסס על שילוב מתאים בין שלוש הנרועות: מילואים, צבא סדיר והגנה מרחבית. פיתוחם השדה מבטיח את הפעלת כל כוחות העם, הונחה של אחד מהם מעמיד בספק את ערך היתר.

האם תפיסה זו מבוססת רק על תפיסה הגנתית? האם אינה מונעת את נטירת היוזמה לידיו מיד עם פרוץ המלחמה?

ההיפך נכון. השלב הראשון יחייב בלימה. אך בבלימה בלבד אין הכרעה. המעבר מהגנה להתקפה מותנה במידה גדולה בהחזקת קוהגבול. תפקיד ההגנה המרחבית אינו רק בלום, אלא גם להיות בסיס וקרש־קפיצה לשלב הבא, העברת היוזמה וחיפוש אחרי הכרעה.

האם נסיונך בחטיבת גבעתי מאשר תפיסה זו?

נוכחנו שהישוב החיצוני נהפך לקו ההתחלתי של כל קרב. נוכחנו גם שלנו נוח יותר לקבל את פני האויב בהגנה פעילה, ורק אחר שהוא מקיז את דמו, לכחץ את כל הכוחות לאגרוף אחד ולהכותו. אך אין להוציא מן הלקח שלנו מסקנה שהיא יכולה להיות מתאימה בכל מקרה.

מדוע הפסידה מדינת־ישראל את פירות נצחונה בחזית הדרום? מדוע נפלה לטרון — צומת הדרום החשוב ביותר במרכז ארץ־ישראל — ידיו מדינת־היבבות הירדנית? מה תהיה דמותה של מלחמה, אם תפרוץ מחר? מה רצינותו האמיתית של האיום הצבאי המצרי?

כדי לקבל תשובות לשאלות אלה פנה חבר מערכת "העולם הזה" לשמרון אבידן, חבר משק עין־השופט והממונה מטעם הקיבוץ־הארצי השומר־הצעיר לענייני בטחון, אחד המומחים העיקריים בארץ לבעיות צבאיות ככלי, ולבעיות החזית המצרית. כפרט. תשובותיו של מי שהיה מפקד חטיבת גבעתי בימי הקרבות הגדולים בדרך לירושלים ובשדות־יבדשה, להלן:

(ראה שער).

מהו כיום, לדעתך, הצבא הערבי החשוב ביותר?

ללא ספק, הצבא המצרי. הפוטנציאל האנושי ואוצרות הטבע, העומדים לרשות מדינה זו, מאפשרים לה להגשים ביתר מהירות את הרחבת הכוחות המזוינים. כנגיד לעבר הירדן, שהיא ארץ ריקה מאדם ואינה מסוגלת להגדיל באופן רציני את הלגיון הערבי כל עוד הניגודים הפנימיים

אולם האם אינך חושב כי תוספת הנשק עולה להגיע לממדים כאלה שהיפוך האנושי יקטן בהרבה?

האמריקאים האמינו אחרי מלחמת־העולם השניה כי הכרעה יכולה ליפול בעזרת שימוש בטכניקה, הפצצות. אך המלחמות שהיו מאז, גם אם אין הווגמה מלאה (בקר) ריאה לא יכלו להפציץ את סין, הוכיחו שמשקלו של חיל־רגלים נשאר כמו בעבר.

מלחמת טוטאלית מחייבת לא רק בשבירת הכוח הלוחם, אלא גם שבירת רוח העם והעורף המשקי. אם כן, משקלו של הפרט לא הוקטן, אלא להיפך, הפך לגורם המרכזי, דבר שהוכר עלידי כל צבאות העולם והמוצא את ביטויו במיבנה, באמון ובחימוש.

אתה תודה, איפוא, את כל התקווה בכוח המדינה וצבאה, ולא בהתערבות של גורמים זרים?

מאחר שאני בדעה שיש להילחם על השלום, ושכל יום, בו נוכל לחזק את הגבול ולבנות בית וללמד ילד מלה עברית חדשה, הוא נצחון, מן ההכרח שנראה את עצמנו כאחראים על גורלנו. יכול להיות מצב של שלום מדומה בעולם, אך מלחמה בקוריא, בגואטמלה וב־ישראל. על כן חשיבות מכרעת למידת האירגון והיכולת שאנו יכולים לגלות.

אם כן, לאור נסיונך הקרבי והערכתך הנוכחית, מה צריכים להיות דמותו ומבנהו של הכוח המבטיח את בטחון המדינה?

כיבוש האויר עלידי האדם וניצול כוח המנוע לצורך הלחימה מחקר את המרחקים. אין הבדל בין חזית ועורף. אותן הסכנות אורבות לכולם, וחייב כל אורח לגלות את אותן התכונות שדורשים מן החייל.

זה צריך למצוא את ביטויו במסגרות ארגוניות ובהכנת כלל האוכלוסיה לחימה. תמיד יהיה הפוטנציאל האנושי,

לוחמי הדרום: שמעון אבידן וינאל אלון*

אינם מאפשרים לה את גיוס ערביי ארץ־ישראל, הרי ה־מצרים מסוגלים להגדיל את צבאם למספרים שיהפכו אותם ללא ספק לכוח הגדול ביותר במזרח התיכון.

האם אתה חושב שדמות הצבא המצרי השתנתה באופן ניכר מאז לחמת נגדו?

במצרים קיימת דיקטטורה צבאית. המשטר עומד ונופל עם תמיכת הכוח הסדיר שלו. אם כן, מעוניינים השליטים להבטיח את נאמנותו. הגורם הזה, ולקח מפלת מלחמת־השיחרור, הוכיחו להם שמן ההכרח להפוך את הלוחם לשותף במגמות ההיאבקות.

שורות הקצונה נפתחו גם לפני סמלים (דבר שעד כה לא היה אפשרי, כשהקצונה גויסה מבין בני המשפחות הטובות). המשכורת הועלתה, החיילים לומדים קרוא וכתוב; במידה מסוימת דואגים למשפחת המגויס — אלה הם רק מעט מן הדברים הקובעים כיום את השינוי בדמותו.

המיגבלה היא שלמעשה לא מסוגל המשטר לבטל את הבורות, להטיב את מצב בריאותו של הפרט; ומאחר שאיננו ממלא את תביעותיו של האזרח לתנא־חיים אנושיים יותר, אינו מסוגל גם להפוך אותו לשותף נאמן לחימה.

אם כן, באיזו מידה עולה להשפיע דעתך תוספת הנשק שהצבא המצרי קיבל ויקבל ממחנה המערב?

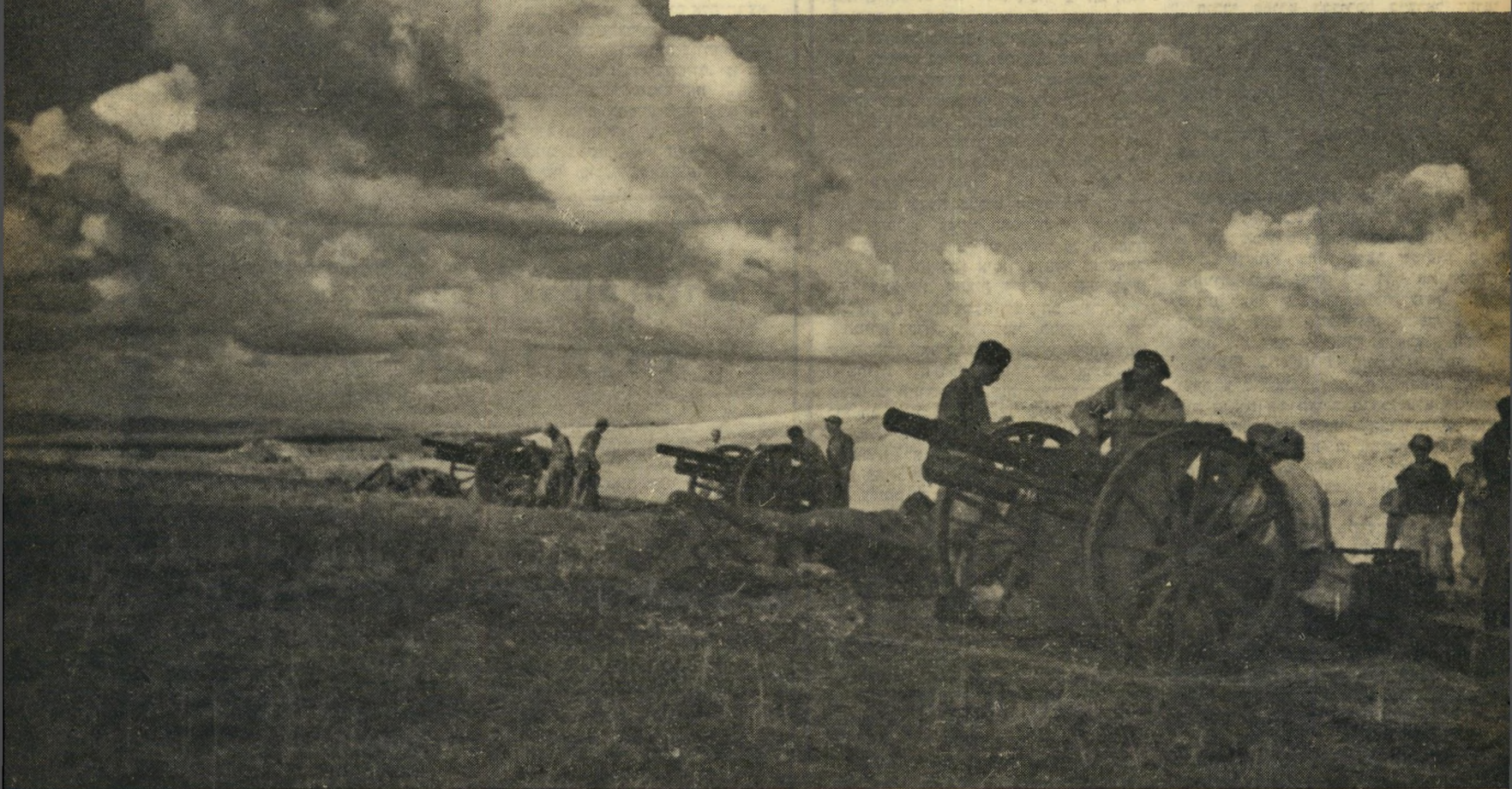
מספר גדול של קצינים גרמניים משרתים כיועצים בצבא המצרי, ובעיקר בכוחות השריון. זה נותן יסוד לחשיב שהחיסוש אחרי הכרעה ברורה, עלידי חזירה עמוקה וכיתור, יהיה חלק מן המחשבה הטקטית של הצבא המצרי. אם כך, תוספת הנשק יכולה להיות גורם רב משקל.

האם אתה חושב שהערבים מסוגלים באמת לדמוד מפי מומחים זרים, כמו הגרמנים, ש־גדלו בצבא סדיר מסוג אחר?

* באמצע, דן אבידן, בנו של שמעון אבידן, כיום רב־טוראי בחטיבת גבעתי.

הגייסות המצדייסי"

האדם והתותח: תותחים מיושנים סיסי מלחמת העולם הראשונה פועלים בחזית נבעתי. דעת המפקד: הציור לא יכריע קרבות.

הכוחות המצריים, שהיו מכותרים בכיס סאלוגיה, היו קלף חשוב במשאומתן לשביתת הנשק. ברור שכוחות מכותרים נוספים היו נותנים לדינו יתרון רציני.

הרשה לי לעבור לגזרה אחרת שגם בה חממה הטיבתך. אני מתכוון ללטרון. האם היתה לדעתך אפשרות להחזיק בלטרון ובדרך הישרה לירושלים?

אחרי גמר פעולת מכבי (מאי 1948) נכבשו מוצבים מסביב ללטרון משך שלושה לילות. מוצבים אלה נעזבו עלידינו לפי הכרעה ושקול שלא היה תלוי בסיקוד המקומי.

האם אני מבין אותך נכונה? אתה מתכוון לומר שכוח ישראלי אמנם החזיק בלטרון ממש? דומני שהציבור לא שמע על כך מ' עולם?

כפי שאנחנו יודעים עכשיו, נתאפשר כיבוש המשלטים בקלות יחסית בגלל חוסר תיאום-מטה במחנה הערבי. כוחות קאוקג'י, שהחזיקו עד לאותו מועד את גיזרת לטרון, עזבו את המוצבים, וכוחות הלגיון, שהדבר לא היה ידוע להם, טרם התבססו. בכל אופן, עובדה היא שמשלטי לטרון היו בדינו.

וזה היה זמן קצר לפני הקרב הגדול על לטרון, שנסתיים בחדיפת התקפתנו תוך אבידות?

כן.

כיצד משפיע, לדעתך, הגבול הנוכחי על כושרו של הלגיון הערבי?

כוח-האדם של מדינת עבר-הירדן מוגבל מאד. ההכרח להבטיח גבול ארוך הביא לריחוק אחוז ניכר של הכוחות הסדירים, דבר שהקטין את היכולת האופרטיבית של הלגיון באופן רציני.

כפתרון לשאלה זאת הקים פיקוד הלגיון את המשמר הלאומי, כוח מגויס מתוך הישובים לאורך הגבול, מודרך ומצויד עלידי הלגיון. תושבי הגבול המעונינים בדיוק כמונו בבטחון חייהם ורכושם, לא הסכימו בקלות להשתלב במסגרת-הלגיון, והנה לך אחד הגורמים למתיחות המתמדת על הגבול הירדני.

הלגיון מעונין בתקריות ובמעשי-תגמול מצדנו?

נחוץ להוכיח לכל תושב שאין תקווה לחיות בשלום עם השכנים היהודיים מעבר לגבול. בלי זה קשה להביא את הפלאח להשקעת אמצעים ומאמצים להגנת האזור כולו, ולא רק של ביתו.

הנסיגה של צבאות מצריים, מנעה את כיתור הכוחות העיקריים בעזה ורפיח.

האם היתה לדעתך אפשרות להשלים את הכיתור, לולא באה התערבות פוליטית?

מאחר שלא הייתי במקום, אני יכול לשפוט רק לפי התרשמותי. אני חושב שכן. כי כוחותינו התקרבו לחסימת ציר-הנסיגה האחרון של המצרים, ולא היתה לפי הערכתי בצבא המצרי היכולת, המוראל והפיקוד שהיו דרושים לה' צלחם מניתוק שלם מארצם.

זו הושגה הכיתור האם לדעתך היו אז יותר סיכויים לכרות שלום אמיתי עם מצריים?

ותו של הצבא המצרי. מהיר בפני זילוול בכוחותיו הצבאיים של אויב פוטנציאלי

כוונתך שיש לשלב הגנה והתקפה?

הגנה בלי התקפה אינה קיימת. היא נדונה לכשלוך למסרע. בצורה ההגנה הפעילה אתה חייב להשתדל לכוון את מחץ האויב לגזרות הרצויות לך. אתה חייב לצמצם את היוזמה ולהקטין את הכוחות שהוא יכול להפעיל באופן חפשי, למשל עלידי התקפות באגפים ובעורף. למעשה, כך פעלנו במשך כל זמן מלחמת-השיחור. לפיכך אין לפרש את המושג הגנה כישיבה בקו סטאטי.

מה היתה, לדעתך, הסיבה לכך שבפעם שעברה לא הושמד הגייס המצרי כולו?

מקודת הנסיגה שקיבלו כוחותינו, שפעלו לחסימת דרך

העולם הזה 492

אסע, אביס, אדאה, אלגו!

חברת הימה יצאה בנימוק מקורי לאיר השתתפות שר התחבורה לאאוהד המבדוק, יופף ספיר, כקבלת פני המבדוק, שהגיע בשבוע שעבר למימי חיפה. הודיעה הימה, באיחור של שבוע: ההזמנה נשלחה לשר, אברהם משוס"מ בדרך למשרדו בירושלים.

כתב הטיימס הלונדוני, הטיימס האמריקאי ומקורב ראש הממשלה, האנגלי רון אלס טון, הידוע יותר בשם שנים שלו דויד קורטני, בו חתם משך שנים על טורו הראשון בגרוסלס פוסט, איבד אף הוא מסמך רשמי, היה זה דרכונו הבריטי, אותו איבד בדרך לשדה התעופה בלונדון, בה בילה את חופשה. המוצא מן הסבך: שימוש בתעודת העיתונאי של לשכת העיתונות הישראלית, בעזרתה הגיע מלונדון ללוד ללא כל הפרעות.

בכיוון הפוך — ללונדון — התעתדה לצאת שחקנית התיאטרון הקאמרי חיייה הררית, שהחליטה לבלות כמה חודשים באנגליה, להוציא בה חלק משכרה בסרט גבעה 24 אינה עונה. סיכמה הררית את מסרת נסיעתה: "אסע, אביס, אדאה, אלגו!"

שחקנית שושארה במקומה היתה מרטיין קארול, השחקנית הראשונה של צרפת, שהתעתדה להופיע סנסאציונית בתחתונים חחרים, העולים 3000 לירות, בסרט גאנה, לפי ספרו הידוע של אמיל זולא, הסתפקה בינתיים בצילומי פרסומת בלבושים יותר חושפים, לא רק בתחתוני-התחרים, הצנועים יחסית, (ראה תמונה).

רק נפט, נפט, נפט!

התלונן שייך עבראליה אל-סלים אל-סובאח, שליט כחית, לפני תיירים אמריקאים: "קללת אללה רודפת אותנו. אנו קודחים בכל רחבי הנסיכות כדי למצוא מים, אולם עד כה מצאנו תמיד רק נפט, נפט, נפט!"

יותר תמציתי היו דבריו של מזכיר ה' אחוזת הסוחרים אפרים גוזמן שהגדיר השבוע את דעתו על המסחר: "אני מוכר כל דבר, חוץ מאשר את עצמי!"

תשובה מוכנה היתה גם בפיו של הצייר הפרסיני הבלוני אלכסנדר בוגן כאשר נשאל בפתיחת תערוכתו בבית יד לבנים בפתיחתה מדוע הוא משתמש בסגנון מודרני למדי, הסביר בוגן: "הסגנון לא חשוב. העיקר הוא אם יש מה לומר, אני שונא אנשים המחליטים לערוב את צבעיהם עם חול הנגב ובלבד ליצור סגנון ארצי-ישראלי." אחר הסביר את התנגדותו לריאז "כשאני צייר אני מצייר בחוריה כנושא אמנותי, לשם מה אצייר בחורה

שחקנית קארול

ב' 3000 לירות, תחרים צנועים

כמו שהיא בחיים? כמו שהיא בחיים אני מעדיף לחבק אותה."

בראיון עם סופר הארץ גילתה הסופרת מרגוט ברנדשטטר-קלוגר, סגנון הרבה יותר עתיק: התקשרות עם רוחות מתים בעזרת כוס, המתנועעת, בהשראת הרוח, על גבי לוח אלף-בית, מלבד שיחות עם א.ש.י. יוון העתיקה דיברו דרך הכוס, בין השאר, גם חיים ויצמן, ברנרד שאו, חיים נחמן ביאליק, חיים ארלוזורוב, שאול טשרניחובסקי.

דרישת שלום יותר מעניינת, מעולם החיים. קיבל השבוע דויד בן-גוריון בשדה-בוקר. היה זה צעיר גברים אותו שלחה לו רנה, בתו, חוקרת הביולוגיה, המתגוררת בתל-אביב.

עוד יותר מעניינת היתה הדרך בה הגיע הצעיר לידה של בת ב. ג. יחז עם 2500 גשים השתתפה בתחרות בית המסחר לבגדים א.ב.ג. למציאת שם חדש למעיל-גשם חדש לנשים. עם ארבע נשים אחרות הציעה את השם הזוכה, גלימטר (גלימה נגד מטר), הת' חלקה עמדה בפרס של מאה לירות, אך ביכ' רה צעיר גברים על צעיף הנשים אותו העני' קה א.ב.ג. לזוכות, שלחה אותו לאביה ב' נגב.

* אופנת בגדי גברים.

רפואה

תעלומת המפלצת

לפני שבועות מספר סגרו החנונים בעיירה הקטנה אליגודארוז, איראן, את חנויותיהם. הולכיהבטל הפסיקו את משחק הטאולה (שש בש) בבית-הקפה המקומי. האכרים השביתו את העבודה במשקיהם הזעירים. כולם מיהרו לבניין הגדול של בית-החולים המקומי, הצ' טופפו לידו.

עלם באנו, אשה חסונה וגבהת-קומה כבת ארבעים שכבה כאחד מחדרי בית-החולים. היא לא ידעה כי היא שגרמה לכל המהר מה. עלם היתה מוכת-דכאון: זה עתה נא' מר לז' כי בתה הקטנה מתה בשעת הלידה. היא, בת-הרועים הפשוטה, לא יכלה להבין כיצד אירע הדבר: הרי כל ארבעת ילדיה ה' קודמים נולדו בריאים וחסונים. הייתכן כי הרופאים שיקרו לה.

האחיות התעלפו. הרופאים לא שי' קרו. ילדתה של עלם נולדה כאמת מתה, ואף על פי כן התעלפו שתי האחיות, שי' נוכחו במקום בראותן את התינוקת יוצאת לאחיה-העולם. כי היצור שיצא מרחמה של עלם היה אנושי רק ממתניו ומטה.

את החלק העליון של גוף-התינוקת אפי' שר היה לתאר רק כמזיגה מזוהה של גור' פות בעלי-חיים שונים. מתוך הפה כלטו ארבע מלתעות גדולות. הלשון היתה ארוכה כלשונה של עגל. הנחיריים היו ענקיים, וה' עיניים לא נפלו מהם בגודלן — קוטר כל עין היה חמישה סנטימטר.

קקדו של היצור המפלצתי היה מכוסה רעמה ארוכה-סוסית, ומתחתיה כלטו שתי אוזניים שתורות צמודות אל הגולגולת. ה' זרועות היו האיברים האנושיים היחידים ב' חלק הגוף העליון.

שמועות שונות. הידיעה על הופעת המפלצת הדגימה את יושבי אליגודארוז, ה' לידה שמועות שונות ומשונות. הזקנים וה' זקנות היו משוכנעים כי השטן נכנס ב' גופה של עלם, יצא משם בדמות מזוהה, אשר כדי להכניע את המאמינים. הצעירים, אשר לא נטו להאמין בשדים ורוחות, סיפרו מפה לאוזן כי עלם היתה מזוהגת עם אילים ו' תיישים ברעותה את עדרי-בעלה בקרבת ה' עיירה.

מנהל בית-החולים, הרופא הבריטי גורג' איונס, האזין להשערות השונות בחיוך. הוא היה משוכנע כי הסיבה להופעת המפלצת היתה פשוטה יותר: אחד ההורים היה נגוע בעגבת — מחלה המסוגלת לעתה את גופו של עובר בעורו ברחם אמו.

עד כה לא עלה בידי איונס להוכיח את השערתו: עלם באנו בבדיקה, נמצאה ברי' אה לחלוטין. בעלה, מחמוד סירב להיבדק,

הכריו בכעס: "אני בריא בהחלט! מימי לא נזקקתי לעזרת רופאים!"

ארבה

צירוף מקרים מוזר

נחלי ארבה כבדים עלו ממדבריות אפי' ריקה הצפונית, כיסו את עמק סוס הפורה, אשר במרוקו הצרפתית. הפלחים הצטיידו ב' פחים ריקים, גייסו את הנשים והילדים, יצ' או לקבל את פני האורחים הבלתי-קרואים בשאון אדיר. מטוסים צרפתיים, בריטיים ו' בלגיים נושאי תמיסת-רעל, המריאו לעבר האיוור הנגוע. כל זה לא הועיל. המטעים והשדות של עמק סוס הושמדו בשבוע ש' עבר כליל. הנזק נאמד במיליוני פרנקים צרפתיים.

אולם אין רעה בלי טובה. התפרצותו ה' פתאומית של הארבה גילתה למדענים פרט חדש ומתמיה על נדודיהם של אויבי החק' לאות הראשונים במעלה.

הפרט המוזר נתגלה במקרה על-ידי מ' כאל וולטרבסקי, מזכיר המשרד הצרפתי ל' מלחמה בארבה, אשר מרכזו נמצא באלג'יר. הוא ישב במשרדו המרוחה, עיין באומדן ה' אחרון של הנזקים, אשר נגרמו לעמק סוס, כאשר נתקל מבטו בידיעה קצרה, בשולי עתון צרפתי: כתמים גדולים נראו על פני השמש.

הקשר הוכח. היה זה צירוף-מקרים מוז' זר: הייתכן כי לכתמי השמש יש השפעה ישירה על ההתפרצויות הפתאומיות של נחלי ארבה מן המדבריות לאיזורים מיושבים? וולטרבסקי החליט להוכיח את הקשר בין שתי התופעות. הוא מיהר להתקשר עם סג' ניו וכעבור שעה קלה כבר היו בידו רשי' מות ההתפרצויות הארבה ורשימות הופעת כתמי-השמש. עיון קצר בשתי הרשימות הוכ' היר את המצב לחלוטין: תאריכי הופעת נחלי ארבה באיזורים שונים של המרחב ה' זהו בדיוק רב עם הופעת כתמים על-פני השמש.

הקשר בין שתי התופעות הוכח על נקלה. אולם עתה עמדה בפני המדענים הצרפתיים בעיה הרבה יותר קשה: כיצד מעוררים כת' מריהשמש את הארבה לעזוב את מקום ה' לדתו המדברי, לצאת למסעות ארוכים?

גולולות

במקום דין, דבק

מפעלים אמריקאיים להפקת עטים כדור' ריים החלו בייצור עטים מסוג חדש. ה' עטים החדשים מכילים מילוי של דבק מעולה, במקום מילוי של דיו, מאפשרים לעובדי משרד להצמיד מסמכים יחד, מבלי להש' חמש בסיכות או במהדקים.

תשבץ 892

מאוזן: 1. מקצועו הראשון של משה סנה; 5. חפץ יקר-ערך; 10. שליטה של בלגראד; 12. זיק לונדון תואר כזה, אך על סוס; 14. בראשית פרק תהילים זה שר דוד מזמור חסד ומשפט לה'; 16. גדי, ב' ארמית; 18. מלה אחרת לשד; 19. סיסמת עולי שנת 1882; 21. סמינר מורים תל' אביב; 22. קלע מצטיין; 23. אחד ממפעלי טול-לונד; 24. גוף שלישי, רבות; 25. איש הגדנ"ע שמת בעת מסע-אביב; 27. גורל, במגילת אסתר; 30. לא זו ה' אהר אחר-העם; 31. לשונו של חזקיה; 33. "עלה, ו..."; 35. בה הרגה אשה את אבימלך; 36. כזה הוא מיסטר מאגנס; 38. היישוב על שם הרב קוק; 39. התבסאות של אריה; 40. אות הניצחון; 41. הנביא במעי הרג הגדול; 43. הוא בזהו ובמיהו; 44. מושבת כתר בריטית באסיה; 46. אל ראש הר זה נסלל, לאחרונה, כביש; 48. אחד מעקרונות המלחמה; 49. לו סיפקה ההסתדרות שיכון.

מאוזן: 2. יחידת מידה חשמלית; 3. מכונית תוצרת צרפת; 4. שיח קוצני;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

6. ששה סדרי משנה; 7. מושב הנזירים בצפון הכינרת; 8. מטבעה של יפאן; 9. ריכוז קליעות במטחח; 11. מכסה את הח' לון וחורו עמו; 13. עיר סעודית; 15. ה' דרומי בנמלי המדינה; 17. "מעט... מגרש הרבה חושן"; 18. רגז; 20. בית-חרושת תל-אביב למוצרי חרס; 23. מערה לקבירת מת; 26. ח"כ לאחדות העבודה; 27. ראומו של זרח; 28. חסרי-אחריות וחללי-איש; 29. מנתח ישראלי; 31. הוכחה להולדת ילד; 32. עצב; 34. בוד; 35. שמה הרשמי של סיאם; 37. תנועת פה המעירה על שעמום; 39. פרק-זמן; 42. עליו מת משה; 44. על נהר; 45. נזכר לעיל; 47. סינגמן הידוע.

הורעה לבותרים

אין פותרי התשבצים צריכים לגזור את התשבץ מתוך גליון "העולם הזה", בשלחם את הפת' רון למערכת. מספיק לרשום את פתרון התש' ב' לפי המספרים של מאוזן ומ' אויך ושלחו בצורה זו, שאינה פוגמת בשלמות הגליון, למערכת.

מצילי ועד אילת

ביפו, ניגש שלמה אשרוב לקולנוע צליה, קנה כרטיס להצגת 'ערב, גילה על הכרטיס חותמת של קולנוע אילת, נסע לשם, חזר לצליה, לאחר שקיבל הסבר מהקופאי כי שני בתי הקולנוע מפיצים את כרטיסיהם במשותף, מבלי לשים לב לשם הכתוב עליהם.

ספורט שימושי

בתל אביב, נעצר אברהם שיינון על-ידי המשטרה, נאשם בדיג בעזרת חומר-נפץ, לאחר שנראה בורח מכיוון שפת-הים, מקום שם הוטל רימוני-יד לתוך המים, וזכה על-ידי שופט-השלום, לאחר שטען: "לא ברחתי, רצתי רק כדי לפתח את שירי".

קול ציון כקול שדי

בירושלים, בתחנת-השידור של קול ציון לגולה, נתקבל מכתב מילד יהודי בן 12, חושב גיריוק, שכתב לפי הכתובת: "קול אלוהים ת. ד. 754, ירושלים".

חסן אל-הודייבי ומוחמד נגיב
בייד העורכים, צילום ישן

ארנקים

בחפיפה, התקוטט נסים אברהמי עם חברתו, שהתעכבה שעה ארוכה ליד חלון-ראווה של בית-מסחר לארנקים, ניפץ בכעסו את זוגיות-החלון, נשך את ידו של שוטר שעבר במקום, נעצר על-ידי שני שוטרים נוספים, הספיק לצעוק לעבר הנערה: "אל תכעסי, כאשר אצא, אקנה לך ארנק חדש ב" חנות זו".

העז מכיכב אחר

בגר.ובל, צרפת, לאחר שחקרה המשטרה רוע-דבר שטען כי יצור מוזר, בעל זקן ארוך יצא מתוך צלחת מעופפת, דרך אחריו עד סתם ביתו, הוברר כי היצור המוזר לא היה אלא עץ מאולפת, שנמלטה מאחד הי קרקסים בסביבה.

לשקר אין רגליים

במאצ'סטר, אנגליה, חזר קנת ראו ל ביתו שיכור כלום, התאמץ להוכיח לאשתו שהוא מפוכח ומיטיב לשמור על שווי משקלו, עלה ועמד על אדן-החלון, נפל מן הובל לבית החולים כששתי רגליו היו שבויות.

כמסתנן במים

בדפנה, נבהלה חיירת, שיצאה לסייר בין בריכות-הדגים, בשמעה שאון מוזר עולה מתוך המים, הועיקה את חברי-הקיבוץ, טענה כי מסתננים נמצאים במקום, בנגעה רק לאחר שהוסבר לה כי היא שמעה את השאון שמקיימים הקרפיונים בעונת-ההזדוודות.

פלים. הצילום, בשינויים קלים, הראה את מוחמד נגיב שלוב-זרוע, מתחבק או מחייך עם גבר גבה-קומה, משופם, ומרצין, מרכיב משקפיקרן. בן-הלוויה הלבבי: חסן אל-הודייבי, המדריך העליון של ארגון האחים המוסלמים.

נגיב קיים קשרים. מאז ירה מח"מור עבד אל-לטיף, שרברב קהירי וחבר האחים המוסלמים, שמונה קלעים אל גמאל עבד אל-נאסר והחטיא, הוכרו הארגון ה'דתי הקנאי כבלתי-חוקי, כל אוהדיו איבדו המשטר והמדינה. אולם לא רק נאמנותו של חבריו בפועל אלא כל מי שהיה קשור לארגון בעבר נראתה באור מפוקפק. באוירה זו לא היה כל צורך בכותרת מפוצצת כדי להחדיר את הרעיון שמי ש'הצטלם כשהוא מחבק את ראש הארגון ה'אסור, מן הסתם שנמנה עם א'הדיו הארגון — ויהיה זה אפילו מוחמד נגיב. לזה נוספה עדותו של הינדאחי דויר, חבר פעיל של האחים.

קבע דויר, דמות חסרת-חשיבות ובעלת עבר לא-ברור, בהעידו בפני בית הדין ה'

מבעד למסך החול
הסורים מצטרפים לקרב

קרייני תחנות השידור הערביות דיברו ב' שטף. מקהיר, מדמשק, קפריסין, רמאללה ו' בגדאד בקעו קולות שונו להסביר צעד ש' איש כמעט לא ציפה לו: החזרת השגריר המצרי מדמשק לקהיר. דוברי ממשלות ה' מרחב הרבו בניחושים, הערות ופירושים. הם נגעו בפני השטח בלבד; בבקעה ש' עמדה מאחורי הריב הדיפלומטי בין מצרים ו'סוריה לא הרבו לדוש. הבעיה: איזה סוג של לאומיות ישלשל על העולם הערבי — לאומיות מודרכת על-ידי עקרונות אירופאים או לאומיות מבוססת על הקוראן והחרב, נוסח האחים המוסלמים?

עד לפני ימים מספר, נראתה הבעיה כי בעיה מיוחדת למצרים בלבד, שם נאבקו קציני ההפיכה, שניקו מן התרבות המערבית והעריצו כמה מתופעותיה, עם ארגון האחים המוסלמים הקנאי (ראה להלן). למעשה היה המאבק יס די יותר, נגע לעולם הערבי כו'.

המדינה הראשונה שתפסה עמדה היתה סו' ריב. עוד לפני הקרע הגלוי בין מועצת ההפיכה המצרית והאחים, יצאו מנהיגי ה' ארגון בסוריה בהתקפה על ממשלת מצרים. הנהירו את חבריה מפני התנגשות באחים. מאז הרדיפות הנמרצות אחרי מנהיגי ה' אחים במצרים, שבאו בעקבות נסיון רצח עבד אל-נאסר (העולם הזה 890), יצאו ה' סורים בהכרזות נגד-מצריות חריפות, ממ' שלט סוריה הודיעה כי שערי הארץ הער' בית הצפוניות פתוחים לכל מצרי נדוד.

הכל מבויים. טענות העקרית של ה' סורים היתה כי התנקשות-הנפל בעבד אל-נאסר היתה מבוימת, נועדה לספק אמתלה לרודן המצרי לחסל את יריביו הדתיים. הצעד המצרי האחרון, החזרת השגריר מ' דמשק, לא תבהיל את הסורים. במקום לה' עלב, להחזיר מיד את שגרירם הם מקהיר, שמרו על קור רוח לא-מרחבי, סרבו לה' גיב. במאמרים ראשיים, הסבירו מדינאים סו' ריים למודי-נסיון: החזרת השגריר היא ענ' יין מצרי פנימי, אינה נוגעת ליחסי שתי הארצות.

גרמה למסקנה: האמונה כי ההתנקשות בו' מה לשם השגת מטרות מסוימות. אחת ה' מטרות, לדברי הסורים: סילוקו המוחלט של מוחמד נגיב ושאריה השפעתו על השלטון. דבר זה, טענו, הסביר את סילוקו של ה' שגריר בגרל על נגיב, אחיו של מוחמד נגיב, שמונה לתפקיד זה בימי הווה של נשיא מצרים.

הבטיחו אותם המדינאים: מצרים עוד ת' שוב ותשגר נציג לדמשק. כי, למרות הכל, מנהיגי מצרים יודעים כי לא כדאי להם להס' תכסך עם מדינה חמורה, כשהיא עודנה נתו' גה במאבק פנימי חמור.

אלא שבמקום לחכות בשאנונות יעצו כות' בי המאמרים לתמוך באחים המוסלמים, ל' לכה את העולם הערבי כולו מול קציני ה' הפיכה. המכניסם רוח זרה שמקורה אינו במסורת הערבית ומנוגד לעבר האציל של בני המדבר. אם לא, הנהירו, עלול המשטר המצרי החדש להתגבר על תומכי העבר, לער' ער את המשטר הקיים בכל המרחב הערבי, אם יקרה הדבר, יהיה ללא ספק הצעד המהפכני האמיתי הראשון במרחב.

מצרים
פירוש התמונה

משך כמה חודשים זכה מוחמד נגיב, ה' חייל המקצועי שהוכתר על-ידי עתונות ה' עולם כאיש החזק של מצרים, בתואר נוצץ נוסף: "האיש המצולם ביותר בעולם". הוא הצטלם בחברת קצינים, תינוקות, שייכים, זמרים ואמהות שכולות. הוא הצטלם עם ביואן הברטי, עם גורו ההודי, עם שישק' לי הסורי ועם דאלס האמריקאי.

עד אשר, לפני שמונה חודשים, חדל ה' איש החזק להיות חזק וגמאל עבד אל-נאסר תפס את מקומו של מוחמד נגיב בראש ממ' שלט מצרים ומנהיג ההפיכה הצבאית. צלמ' העתונות זנחו את נושאם הקודם, חיפשו גיבורים אקטואליים יותר. מאז, הופיעה תמו' נתו' של נשיא מצרים פעמיים בלבד בעתו' נוח המצרית: ביום השנה של ההפיכה ובעת' הלווייתו של נציג מצרים באו"ם מחמד עומי (העולם הזה 891).

אולם בארכיונים נשארו תמונות המנהיג המודה. השבוע הוציאו עורכים רבים אחת מהן, פירסמו אותה בלויית רמזים מעור'

כד למנוע "מתחוות" וסתם מעשי קונס, החלטתי שעל כל משתתף ב' מדורי לצרף למכתבו, בין אם הוא מבקש לפרסם מודעה, בין אם הוא מעביר מכתב — את תו המכתבים המופיע כאן למטה. מי שתו כזה לא יהיה מצורף למכתבו — לא יענה, לצערי.

הכל, חוץ מפוליטיקה

שער, שחור, עיניים ירוקות, קומה נאה — אלה הם סימני ההכר של נערה בת 18 (892/377) המוענת כי כל הנשאים מענ' יינים אותה חוץ מפוליטיקה. מדוע? את זה תסביר במכתב לבחור כניל 26-27.

מן העיר אל הכפר

מושביני צעיר בן 22 (892/378) ה' סובל מחוסר חברה, היה רוצה לבלות (בינתיים) את זמנו הפנוי בקריאת מכ' תבים עם נערה חמודה, בעיר שחודע לספר לו על נבי הניר על כעיות הנודע בעיר ואפילו על פוליטיקה.

בעצם, למה לא?

צעירות זו שיש לי העונג להציג בפ' ניכס. התלבטה, לדבריה, מאד עד שהח' ליטה לכתוב אלי. אולם סאחר שהיא אהבת את "הובי" הכתיבה (892/379), החליטה שבעצם לא תתנגד לקבל מכתב מבחור/ו' בול 22 ומעלה. היא אינה אהבת לתאר את עצמה, לכן רק כתבה שזיא אהבת טוילים, מוסיקה, ספרות וכו'. את הנשאים להתכתבות היא מש' אירה לזמנתו של הצעיר.

כל זאת וגם כתב יד נאה

משך 27 שנות הספיק (892/380) לס' תח את הפילוסופיה הכבאי: (א) הוא אי' ננו מאמין כי אדם זר מסוגל, על-ידי מכתב קצר, להציג את אישיותו בפני אדם זר אחר, מבלי להשאר מנוחל. (ב) הוא רואה כבלתי טבעי, ועל-סידור כבלתי אוניקסיובי את נסיונותיו של אותו אדם לתאר את עצמו. על כן: רצונו להתקשר בכתב עם יערה עד גיל 28 שהיה רציני באמת ושתוכל לענינו במכתביה. הוא נראה לי בחור מענין, לפי מכתבו, אם אפשר לשפוט לפי זה. אוב, לנערה שתכתוב לו אני יכולה להב' טיח שלא יהיו לה קשיים בקריאת מכ' תכו. כתב ידו נאה.

זכויות ונפש וכל השאר

כדי להפנין את חוש ההומור של דבריו, יש לו מספר (892/381), שהוא איננו אוכל זכויות ולא שותה נפט (אימרה נדו' רה מאד, האין זאת?) משתדל להיות רציני, אך כולם צוחקים לו. חוץ מזה הוא חובב מוסיקה קלאסית נלהב, איננו מואם במיארנו וקולנוע, השכלתו תי' בוגית.

הנערה אהב רצונו להתכתב יכולה להיות בעלת כל צבע שער שהוא, לא חשוב באיזה צבע תצבע אותו. אך רצוי כלתי צבול לחלוטין. ועוד המון חכמות מסות וז' שאין לי חשק לפרט. מי שרו' צה — בכקשה.

מדיבור אין עיבור

מינה: — אמך, כמובן, הניימה לא מעט בהתנגדותה לטיולי על נבי אופנוע. כשאני רואה נערות נפט (אימרה נדו' חור על אופנוע דורה שנתנו הוא עול ימים בן 17, אינני חושבת שהוא תחזור הרה מטיל זה כפי שאמרה אמר, (הריו' מאופנוע? למה תענו כמאד העשרים?) אלא חוששת שמא תחזור מפורקת לחל' קים. ואם יוסיכס הם באמת כפי שאת מניירה אותם, הרי שאין כל מה לתשט.

היה היתה בת מזל...

חזיה: — מה עליך לעשות כדי ש' יוכחו הנערים שאת נערה בת 16 חמודה? לחקות את הנסיכות בסיפורי האנדוט. הן היו טובות כשם שהיו יצא, וגדלו ופרחו כל יום בפרסם. שני הטיב ויסינ' הניו עד קצו' ארץ ועשה רעש כה גדול, שכל הנסיכים הטיפים באו לראותו.

טפס או מנוול?

נענו: — מעולם לא השתמשו במלים כה נרולות לדבר כל פעום. אם באמת איננו מסוגל להכיל בתוכך כמה כוזביות, אל תתערב והסל. אנב, ידוע לך בודאי הפתגם על המתעבים — אחת מהם הוא טפס והשני מנוול ודוע ומתערב ערכ, הוא טפס והשני הווע ומתערב הוא המנוול. טפס או מנוול, בחר את ה' תואר המתאים לך במקרה 16.

כדי לענות על שאלה מסובכת זאת, אצטט

לפחות פנים בשבוע, בערב שבת בדרך כלל, מגיע אותו חלק המסיבת הרעים בו משתתרת הדממה הנוראה והמסובים אינם יודעים כמה להעסיק עצמם. לעזרתם של מפגרים אלה, שגם להם מותר להתברר במסיבותיהם, ולעזרת כל המסובים בכל המסיבות, באה המורה התל-אביבית מרג-לית עקביא, שהוציאה בשבוע את ספר משח-קיה מברטני — הבה נשחק, חבריה! — בו היא מפרטת לא פחות מ-67 משחקי חברה, הי-כולים להפשיר את הערב הקפוא ביותר, כפי שתוכיח שרשרת המשחקים הבאה, הלכותה מ.הבה נשחק, חבריה! אותה ניהל מרגלית עצמה באחת המסיבות בה השתתפה בימי הח-גים.

החשוב כל הלה המסתורית ב...

הצעתו לחברים משחק שקט. פניתי אליהם ואמרתי, אני חושבת על על מלה המתחרות באורי. מי שחושב שיוע קמה כזו יכנס למעגל ויצא אותה לפנינו בתנועות. מלה גאולה והציגה: היא ציירה בידה הר גבוה ועשתה תנועות רגלים כאילו היא עולה עליו. לא, אין זה התבונה, אמרתי לה. קם יצחק ותאר תמונה זו: הוא הראה כרס גדולה ואחר הראה ילד קטן העומד לידו הולך וגדל והולך וגדל, ושוב כרס גדולה ושב ילד קטן קטן הולך וגדל וחוזר חלילה. לא, אין זה דור, יצחק. קם גבי, וכנס למרכז המעגל, עמד על ארבע והחל לנוער כחמור. לא, זה גם לא חמור. רות ציירה מעגל על הרצפה, והחלה "חופרת" בו. כשניסתה "לקפוץ לתוכו", נדורתה ואמרתי לה: "אין את צריכה לקפוץ לבור, רות! המלה שלי איננה בור!" חסיה נכנסה למעגל והחלה רועדת מקור לא חסיה, אף קור זה איננו. כל מאמציו של מנחם לתאר לנו שור עלו בתוהו כי המלה אשר אני חושבת עליה איננה אף שור. מרי עפה כצפור, אבל התאכזבה אף היא. לא, אין זו צפור. דוד שחק שכור, אביבה תארה חור, נתן גנן על כנור, אורי נסה להביע דבור וכולם, כולם התאכזבו. לא זו המלה אשר אני חושבת עליה. כי אני חושבת על... חור! כאשר המשכונן לשחק את המשחק הזה נתנה רשות בחירת המלה לאותו חבר אשר הצליח למצוא את המלה "הנסתרת".

במה אתה יוצאת או שונה

צלצלו בדלת. אורי יצא לראות מי הבאים. ניצלנו הזדמנות זו כדי לקבוע "הסכם" למשחק חדש, בו יש לבקש חבר אחד לצאת החוצה. עקרון המשחק הוא לספר ליוצא במה הוא דומה או שונה מאותו חפץ, אשר עליו נחליט. החלטנו על הורד, אשר נצב בצננות. אורי חזר לחדר וספרנו לו כי "הסכמנו" כאן כולנו על חפץ מסוים ואנו נספר לו במה הוא, אורי, דומה או שונה מאותו חפץ ואורי יצטרך לזהות אותו. גבי אמר: אתה גבוה והוא נמוך. חסיה אמרה: אתה והוא יצרי הסבע. גא לה אמרה: הוא מקשט את החדר, ואתה מקשט את המספחה. יצחק אמר: שניים יודעים לעקוץ!

מרי אמרה: הוא לובש שמלת רבות, ואתה לובש מכנסים. דוד אמר: אתה יכול לנוע בעצמך, ואילו אותו יש להע-ביר ממקום למקום, אם רוצים לשנות את מקומו. שושנה אמרה: אתה יכול לדבר ואילו הוא אילם. אמר נתן: אתה נוהג להשתמש בו לפרקים כדי להביע רגש מסוים. רות אמרה: כאשר אני בחברתך, אתה מספיק לי, ואילו בחברתו שלו הייתי מבכרת לו היו אחדים. חסיה אמרה: אני אוהבת לשים אותו בדש בגדי, כאשר אני יוצאת לרח בלבושה בחליפה, אותו אין אני יכולה אפילו להרים... ארי אינו רשאי לשאול שאלות. עלינו להמשיך ולספר לו את הדימויים הנגודים שבינו ובין הורד, עד אשר הוא יצליח למצוא את החפץ שקבענו.

מלה וחולקת לתבונה

פעם אחת החלטנו לשחק "ברצינות". שלחנו החוצה את אביבה. בחורו במלה וחלקנו את הלהבות. חלקנו את הנוכ-הים למספר קבוע כמספר הלהבות, וקראנו לאביבה לחזור לחדר. נתתי אות וכל הקבוצות קראו בקול בידה את ההברה שלהם. רות הוציאה. קראנו את הקראות שוב ושוב, אביבה הסתה אורן והצליחה לקלוט את ההברות האלה: "סור", "פו", "ק מ", "זי". לאחר שנסתה להרכיב את ההברות בצורות שונות מצאה את המלה אשר החלטנו עליה והיא "ק מפויסור". יש לקרוא את ההברות בצורה אחידה מספר פעמים כמספר ההברות שבמלה.

עליו, צריך לומר את השם והתכונות המתחילים באות הנורשת.

אל יפלא בעיניכם אם תשמעו את אורי פתאום, אני אוהב את חסיה מפני שהיא חזקה! חסונה! חסכנית! חריפה שכל! חסרמנית! חייכנית! חנונית! חרוזה! חמדה! חכיבה! חוסב שתכסיקו כאן את ה"אוהב הגדול", יש עוד הרבה מלים בעברית המתחילות באות ח, ובמפרשיו של אורי הרוח לא תחולל לנשוב!

מיותר כמעט להזכיר לכם כי מי שאינו מגיב במהירות הדרישה ואומר בצורה הנכונה את אשר נדרש ממנו — נותן ערבון אשר יפדה בסוף הערב.

שרשרת מלים

והנה עוד משחק, אשר בי נצליח לאסוף הרבה ערבונות, שפדיונם יוסיף לשמחה ולצחוק הכלליים. כך פתח ואמר ערב אחד אורי, "אני אומר מלה, למשל, "שלום". מיד אחרי זה צריך החבר היושב לידו לומר מלה המתחילה באות האחרונה של המלה, אשר אמרה, במקרה שלנו האות "ו". "ורגלית" קפץ ואמר מיד דוד, "תמר". חסיה והחזיק אחריה נתן, "רגל" אמרה שושנה, "לדור", חסיה אביבה... וכך הולך המשחק ונמשך עד אשר אחד המשתתפים יתבלבל או לא יאמר מיד את המלה, אשר הוא צריך לומר — ואז כמובן יתן ערבון, ושוב יתחיל המשחק מהחלה, ושרשרת המלים תמשיך עד המכשול הבא, אשר יביא עמו עוד ערבון, כאשר יודעים כבר את המשחק יפה, אפשר להגביל את האפשרויות, כדי להקשות על המשחקים ולגרום למתח נוסף. ההגבלות יכולות להיות שונות, למשל:

- רק מלים בנות שלוש אותיות.
- רק מלים הקשורות לנושא מסוים.

בכל הצורות גם יחד קיים למעשה רק חוק אחד: אסור לחזור על מלה שנאמרה, עוד פעם אחת. החזרה על מלה כזו בפעם שנייה דינו כדון השוגים האחרים: עליו לתת ערבון.

סוכריה בשם

נתן הוא רופא (אויזן אף גרון), ולא יפלא איפוא, אם למדנו משחק יפה הקשור בחוש השמיעה. יסבנו במעגל, ובמרכזו עמדה גאולה, כשהיא אגודת עיניה, אבל אומיה גלוינות ומוכנות לקלוט כל רשרוש רק, נתן החזיק בידו שקיק מנייר, הוא הכניס לתוכו סוכריה (עטופת נייר גם היא), אחרי גלל את פי השקיק, ועתה התחיל המשחק: האות ניתן, למען תדע גאולה כי התחלנו במשחק. השקיק הועבר בשקט ובוהירות מיד ליד. עשיתי זאת לאט לאט למען לא תבחין בא לה היכן נמצא השקיק. לאחר שניית ספ רות הרימה גאולה את היד. הרמת היד היא סימן לאחד משני דברים: או שהיא הבחינה במקום המצא של השקיק, או שהיא לא הצליחה להבחין במקום המצא של השקיק, אבל רצתה להמשיך במשחק, כדי לא לתת למתח לרדת. ובכן, עם הרמת היד של גאולה הפסקנו להעביר את השקיק, אשר נשא ברגע זה בידה של מרי, מרי צריכה עתה לפתח בהירות רבה את השקיק, להוציא מתוכו את הסוכריה, להסיר ממנה את הנייר ולתתה לתוך פיה. מובן שכל הפעולות האלה עלולות לגרום לרשרוש (וטוב יעשו המשחקים במשחק זה, אם יקחו שקיק חדש, אשר הנייר שלי עדיין לא התחמם מרוב שימוש), נפתה עתה אל גאולה, היא חייבת לאמץ את שמיעתה ואם נמסה לה שמיעה רשרוש מכיוון מסוים, עליה להראות את הכיוון בידה. הראתה כיוון נכון, הגענו שלה. תמשיך לשאול ולהא אות את כיוון הרשרוש — עד אשר תצליח מרי להוציא את הסוכריה מהשקיק, להסיר את עטיפתה להכניסה לפיה.

השם של הגב

כאשר השתעממנו למדי, ונתקפנו חשק אדיר ללכת לישון, הציעה שושנה משחק מיוחד במינו, ששבר את הקרח, משך א תנו להישאר במקום עד שתצליח לאסוף חסונה הכינה פתקים כמספר המשתתפים במסיבה, רשמה על כל פתק שם מסוים, אחרי חיברת את הפתקים בסיוכות לגב כל אחד מאתנו. כאשר היה הכל מוכן, לחשה שושנה לכל אחד את תוכנו של אחד הפתקים (לא זה שהיה מודבק אל גבו), אחרי חסיה בירה: "בהינתן האות יקום כל אחד ויחפש את בעל-הפתק, אשר את תוכנו גיליתי לו". במשחק זה כל האמצעים כשרים, מותר לכם לשכב על הגב, לקחת כיסא ולהסתיר בו את הפתק, או להילחץ אל הקיר, מי שימצא את האדם הדרוש לו תחילה, יזכה בפרס.

נסיוני לפרס

חסיה חורה זה עתה מפרים והיא מספרת לנו, נסיעתי לפרס וקניתי שם כובע" ועתה היא מתארת לנו בתנועות ידיים את הכובע הגדול, בעל הנוצה והצעיף, שהיא קנתה. כולנו, כל המשתתפים במשחק, צריכים עתה לחקות את תנועותיה ולהמשיך ולבצע אותן, עד אשר יגמור יצחק לומר לנו מה הוא קנה בפרס. כי כאשר רק גמרה חסיה לספר על פניוניה, מיד מתחיל יצחק ואומר: "גם אני הייתי בפרס וקניתי שם (חזור על דברי חסיה, ועדין ממשיך לתאר את הכובע שלה) כובע ועניבה. עתה מתאר יצחק, בתנועות בלבד, את העניבה שהוא קנה, וכולנו, חוץ מחסיה, מתחילים עתה לחקות את התנועות של יצחק, ואילו חסיה ממשיכה כל הזמן את התנועות של הכובע שלה (מה שיצחק יעשה עתה, ימשיך כל הזמן בתנועות המתארות את העניבה שלו) ועתה תאמר אביבה: "אני הייתי בפרס וקניתי כובע (חוזרת על דברי ותנועות חסיה) עניבה (חוזרת על דברי ותנועות יצחק) וגם ראי, והרי היא מתחילה לתאר את הראי וכיצד היא משתקפת בו, וכל המשחקים, חוץ מאלה שכבר היו בפרס, מתחילים לחקות את התנועה החדשה הזאת. אלה שכבר היו בפרס ממשיכים במשך כל זמן המשחק לתאר את הקנייה שלהם בלבד. משחק זה מעורר צחוק בלתי פוסק, כי כל אחד קונה חפצים כדי הרמיון הטובה עליו, ואשרי מי שדמינו פורה ועשיר...

מי ששומה בסדר-הדברים או בתנועות נותן ערבון.

כדור הצחוק

אורי הציג משחק חדש: אנו יושבים במעגל ופנינו אליו. אורי מחזיק כדור בידו ומספר לנו: כאשר אורז את הכדור באורי או אפילו אותו על הרצפה, על כולכם לצחוק בקול רם: כל מי שלא יצחק — יצטרך לתת ערבון, כאשר אני הופש את הכדור, על כל אחד להמשיך מיד את הצחוק — אחרת שוב יצטרך לתת ערבון. אני חוזר ומדגיש זאת זמן שהכדור איננו בידו, כל מי לא באורי, או בכל מקום אחר — על כולכם לצחוק בקול רם. ברגע בו אתפוס את הכדור — על כולכם להאלם זים! את הערבונות נספה אחר כך.

משך דקות ספר רות נאספו הרבה ערבונות, אשר הבטיחו שעשועו רב בסופיהם, נוסף לצחוק הרב אשר עורר בנו המשחק עצמו.

אדי-און

ערב אחד ישבנו ושווחנו על תגובות מהירות, שיש בידנו להגיב במצבים שונים. הרי זה נושא למשחק" אמרתי לחב" ריה. — "אורבאו" "למדי משחק חדש" "הבה ננסה" "שמעתי קריאות מכל צד. סדרנו את כסאותינו במעגל, ואני נכנסתי למרכז. גשתי אל אורי, נגעתי באפי ואמרתי בקול רם "איון". עתה היה על אורי לתפוס בזהירות באוזנו ולמר בקול "אף". המשיכה ונגשתי אל רות, נגעתי בשערותי ואמרתי "לשון". רות צריכה מיד לגעת בלשונה ולמר "שערות". אבל רות טעתה, ועל כן היא חייבת לתת ערבון. אני ממשיכה להסתובב במעגל, ניגשתי מפעם לפעם לחבר אחר, נוגעת באחד מאברי גופי (או גופו), קראת בקול רם בשם של אבר אחר. אם החבר מצליח להגיב מיד ולגעת באבר אשר אני ק אתי בשמו ולק א בקול בשם האבר ב נגעתי — עלי להמשיך ולהפס קרבן אחר. אם נכשל החבר, בין אם לא הגיב מה' כדרוש או שטעה בתנועה או בקריאה — הרי הוא חייב לתת ערבון. לאחר שהמשחק נקלט יפה, נתנו להתחיל את העמד במרכז באותו חבר, אשר לא הצליח להגיב מיד וכראי.

אני אוהב את...

גם לי יש משחק הדרוש הגבה מהירה, אמנם רק במחשבה, אבל יש להגיב ולחשוב מהר, כך אמרה רות לאחר שגמנו את המשחק הקודם. "מוכנים ללגד עוד משחק", היו קריאות מכל צד, ורות התחילה להסביר:

"אני א הבת את אורי מפני שהוא ארוך-רגלים ואדיב" ועתה היא מראה באצבע על מנחם שצריך מיד לומר שם של אדם בעל תכונות מסוימות המתחילים באות ב". מנחם אמר: "אני אוהב את ביה מפני שהיא ברה כחמה" ועתה הוא מראה באצבע, על שושנה האומרת מיד "אני אה" בת את גבי כי היא לבנה".

כך אנו ממשיכים במשחק, כאשר כל אחד, אשר מצביעים